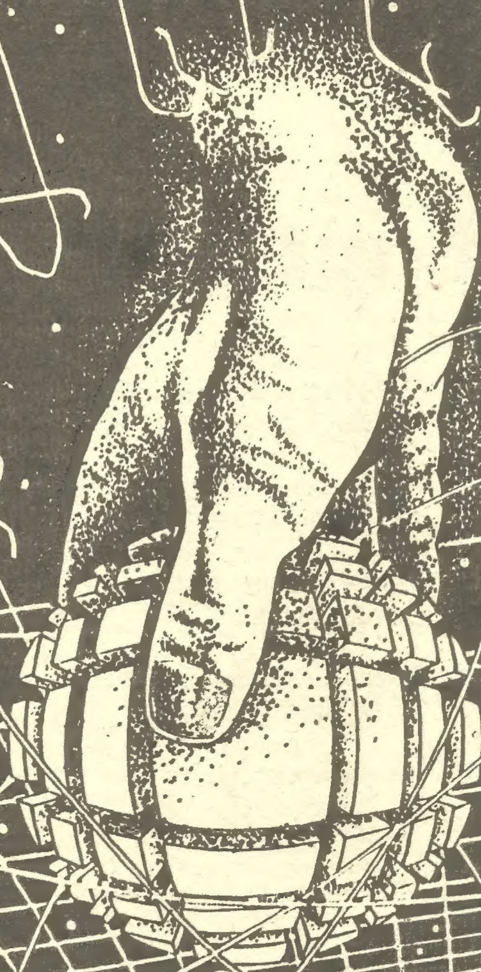

Anticipația

Colecția POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

ARTHUR CLARKE

Sfîrșitul copilăriei

ROMAN

Știința și tehnică

467

Anticipația

Colecția de povestiri S.F.
editată de revista „Știință și tehnică"
Serie nouă, anul I, nr. 467, anul 1990

Redactor-șef: **Ioan Eremia Albescu**
Redactor-șef adjunct: **Gheorghe Badea**
Secretar responsabil de redacție: **Adina Chelcea**
Responsabilul colecției: **Viorica Podină**
Corectura: **Lia Comănici**
Prezentare artistică: **Adriana Vladu**
Culegere pe calculator: **Tomina Gherghina**
Coperta: **Emil Bogos**
Prezentare grafică: **Arcadie Daneliuc și Pompiliu Clonda**

Administrația: Editura „Presa Liberă"-București
Tiparul: Întreprinderea Poligrafică Sibiu

Şi totuşi... science fiction

Teribil de împovărătoare pare a fi responsabilitatea reînvierii Colecţiei de povestiri ştiinţifico-fantastice, dispărută subit, în 1974, la al 466-lea număr al ei. După atîta timp, Colecţia ne apare învăluită de o aureolă de legendă, pe fundalul căreia se detaşează figura, atît de îndrăgită prin insolitul ei, a celui care i-a fost suflet şi muză, scriitorul şi criticul literar Adrian Rogoz. Cei care l-au cunoscut pe Adrian Rogoz au avut în permanenţă impresia că marele talent scriitoricesc cu care l-a înzestrat natura nu s-a putut manifesta la adevărata lui valoare, deşi a dat la lumină opere de înaltă măiestrie artistică, premiate în ţară şi peste hotare, din cauza efortului imens depus pentru elaborarea Colecţiei de povestiri ştiinţifico-fantastice. Şi-a sacrificat opera, identificîndu-se însă cu Colecţia. Se poate spune deci, fără a greşi, că Adrian Rogoz nu a fost numai patronul spiritual al Colecţiei, ci şi coautor la lucrările apărute, mulţi dintre cei ce s-au lansat în Colecţie datorîndu-i adevărate lecţii de măiestrie literară, cu aplicare practică pe fiecare manuscris.

Adrian Rogoz trăieşte, are anii la care se poate gîndi la o binemeritată odihnă. Colecţia reînviată are însă nevoie de un nou Adrian Rogoz, de o nouă strategie a promovării literaturii ştiinţifico-fantastice. Complexitatea lumii de azi, tulburătoarele evenimente politice pe care le trăim, cu implicaţii nebănuite (dar sperăm benefice) în cultură, ştiinţă şi în artă, conferă, pe fondul unei responsabilităţi sporite, o dificilă alegere a strategiei de viitor. Riscul de a apuca pe o cale greşită în acest context este mare. Oare crezul după care s-a ghidat Colecţia de povestiri ştiinţifico-fantastice, definit atît de concis în primul număr apărut în octombrie 1955, mai este valabil întru totul astăzi? Să ne reamintim deci ideile care au stat la baza lansării Colecţiei: „Urmărind întîmplările extraordinare ale eroilor care, învingînd mii de dificultăţi, cuceresc culmile inaccesibile, pătrund în adîncul vulcanilor, plutesc pe munţi de gheaţă sau zboară pe nave interastrale, cititorii noştri vor trăi alături de ei, vor cunoaşte măreţia ideilor creatoare şi puterea gîndirii umane.

Colecţia are drept scop să cultive la cititorii săi dragostea faţă de ştiinţă, curajul şi perseverenţa necesare oricărei noi înfăptuiri".

De bună seamă, astăzi ni se pare desuet să restrîngem literatura SF numai la caracteristica ei de aventură în domeniul explorării spaţiului, fie el chiar extraatmosferic. Între timp literatura SF a evoluat, aducînd în atenţie domenii noi de introspecţie, deşi, trebuie să recunoaştem, operele lui Jules Verne sînt şi astăzi la fel de plăcute la lectură pentru o largă categorie de tineri cititori. Rămîn însă valabile din cadrul ideilor enunţate în 1955 anumite repere care definesc, într-un mod specific, responsabilitatea cunoaşterii umane în căutarea unui răspuns la marile întrebări ale existenţei.

În această teribilă aventură a spiritului uman, ştiinţa, ca instrument al descoperirii tainelor naturii, ridică în permanenţă probleme cărora trebuie să le găsim un răspuns adecvat. Literatura SF şi-ar asuma într-un mod nedorit rolul de a contura aceste soluţii. Chiar dacă anumiţi scriitori SF au anticipat situaţii posibile în viitor, nu trebuie să reducem acest gen literar la cele cîteva situaţii amintite, şi nici nu este cazul să-l investim cu responsabilităţi pe care nu poate, în nici un caz, să şi le asume. Viitorologia este o ştiinţă care nu poate nici să se confunde şi nici să concureze literatura SF. Atunci, ce şi care este rolul literaturii SF? Este o întrebare la care s-a încercat, pe multiple planuri, să

se dea un răspuns și care încă nu a fost epuizată nici pe departe. Am putea totuși să-i definim o latură fără a crea prea multe controverse. Literatura SF, în actualele condiții, caracterizate de o imensă explozie a informației științifice și tehnologice, cu un impact de proporții uriașe asupra dezvoltării societății actuale și asupra conștiinței umane, reprezintă o necesitate pentru racordarea personalității umane la momentul prezentului și la deschiderea sa spre viitor. Afirmația se bazează pe audiența din ce în ce mai largă pe care o resimte acest gen literar (sau socio-literar) în societățile cu un ritm de dezvoltare deosebit de ridicat. Plecînd de la această premisă, este de așteptat că, atîta vreme cît vom avea ambiția să ne înscriem pe coordonatele unei deveniri dinamice și moderne, și la noi, literatura SF va constitui o zonă de interes acut cel puțin pentru tinerii care doresc să-și contureze o personalitate adaptată condițiilor în permanentă schimbare.

Un fenomen interesant care s-a manifestat și, sperăm, se va manifesta și în continuare în spațiul literaturii SF este acela al dorinței de a da expresie unor idei sau sentimente prin intermediul acestui gen literar de către o largă categorie de autori, nu întotdeauna specializați în domeniul scrisului. Mai mult chiar, acești amatori care bat la porțile consacrării sînt reuniți, de regulă, alături de iubitorii genului, într-o largă rețea de cenacluri, concretizată și printr-o bogată activitate extraliterară. Aici se înscriu organizarea zilelor cenaclurilor respective, reuniuni la nivel zonal sau consfătuiri la nivel național, inclusiv întîlniri și dezbateri în cadrul unor tabere de creație literară.

Aceste activități cu un caracter mai complex care conturează o adevărată mișcare cu valențe socio-culturale s-au dovedit a avea reale și benefice virtuți și nu credem că în viitor ar exista motive să fie abandonate. O problemă importantă însă rămîne aceea a abordării întregii problematici, atît din punct de vedere organizatoric, cît și mai cu seamă al creației literare de pe o poziție cît mai profesională. Boala amatorismului cultivată la nivel de psihoză de masă a adus multe prejudicii pînă în prezent ca să ne lăsăm molipsiți de ea și pentru viitor. Este de la sine înțeles că o activitate „profesionistă“ nu implică numaidecît un statut formal al autorului, ci mai degrabă un nivel minim de valoare care trebuie depășit. În condițiile diversificării aparițiilor publicistice în acest domeniu – începînd cu tradiționalele fanzine editate de cenacluri și terminînd cu antologiile care, fără îndoială, vor apărea și în viitor –, este de așteptat să existe, mai ales la început, o oarecare diferențiere a nivelului de exigență, a baremurilor după care se va face publicarea unor creații literare SF. Cu timpul, sperăm, se va ajunge la o omogenizare a acestor standarde spre beneficiul în principal al cititorilor.

În ceea ce ne privește, dorim să promovăm în exclusivitate literatură SF, firește de bună calitate, lăsînd la dispoziția revistelor literare zona fantasticului. În dorința de a publica cu prioritate realizări originale românești în domeniul SF – Colecția se vrea și o rampă de lansare a tinerelor talente de la noi –, ne putem aștepta la o oarecare diferență calitativă a acestora față de nivelul traducerilor, cu atît mai mult cu cît vom încerca să alegem cele mai reprezentative opere ale literaturii SF mondiale. Ideea de a susține și de a lansa autori autohtoni care promit să devină autentice personalități literare merită, după opinia noastră, riscul de a adopta un nivel de exigență mai moderat pentru creațiile literare românești. Oricum, cititorii noștri vor sancționa sau nu această atitudine prin nivelul de solicitare a Colecției.

Ca prezentare grafică, actuala situație, sperăm, se va schimba în bine. Pentru moment, sîntem condiționați de anumite limitări tehnologice și de o situație de provizorat, urmînd să ne stabilizăm într-o perspectivă destul de apropiată. Tot în perspectivă am dori să diversificăm și mai mult conținutul Colecției, inserînd materiale dedicate zonelor de frontieră ale cunoașterii științifice, dezbateri pe teme de istorie și critică literară, precum și informații despre actualitatea SF din țară și de peste hotare. Sîntem, totodată, convinși că orice sugestie, opinie sau propunere concretă ne va fi de folos pentru a-i conferi Colecției un plus de atractivitate. Cu speranța că reîntîlnirea cu Colecția de povestiri științifico-fantastice „Anticipația“ va reprezenta un eveniment plăcut și util, vă invităm, stimați cititori, să realizăm împreună o explorare a hiperspațiului SF.

IOAN ALBESCU

N.B. Denumirea „literatură științifico-fantastică“ și genericul „Anticipația“, concepte deosebit de contestate de criticii literari specializați în acest domeniu (a se vedea analiza atît de doctă a criticului Sorin Antohi în Almanahul „Anticipația“ 1989, p. 119), au fost adoptate din considerente sentimentale pentru a realiza joncțiunea semantică cu Colecția de povestiri științifico-fantastice și Almanahul „Anticipația“. Aceste cuvinte fiind integrate atît de adînc în uzul vorbirii curente, ne-am propus să le păstrăm, conferindu-le însă înțelegerea corectă și actuală a noțiunii de „science-fiction“. În plus, ele ne vor reaminti, probabil ca să nu uităm niciodată, de „binefacerile“, ireparabile și la nivelul cuvintelor, ale influențelor staliniste și ceaușiste caracteristice perioadei ultimelor patru decenii din istoria noastră culturală.

BUNĂ DIMINEAȚA, DOMNULE YONA

de Adrian Ionescu

Astăzi sînt fericit; am auzit-o pe mama rîzind. I-a spus tatii că liliacul din grădină e minunat și trebuie pus pe pînză. Nu am înțeles ce înseamnă „pus pe pînză", dar cred că are legătură cu ceea ce tata face acum. A avut multe meserii, însă acum e pictor.

Cînd nu era pictor nu aveam nici bani și mama plîngea mai tot timpul. Tata o potolea spunîndu-i: „Ai să vezi că o să ne descurcăm, întotdeauna am simțit o chemare pentru artă".

Tablourile tatii — așa se numesc — sînt căutate și cîștigăm o mulțime de bani. Cu banii se pot cumpăra multe lucruri bune de mîncat. Înainte, tata îmi cumpăra lucruri dulci care îmi plăceau; nu mai știu exact cum se numesc și cum arătau. Eram prea mic să pot reține. De jucării însă și de mingea albastră nu am uitat. Astea nu se pot mînca, le am și acum. Mi le cumpărase tata ca să nu mai plîng. Așa zice mama. Eram foarte bolnav atunci și aveam crize. „Criza e momentul culminant în evoluția care precede vindecarea sau agravarea unei boli." Tata a cheltuit mulți bani pentru mine. Eu nu știam ce importanți sînt și ce se poate face cu ei. Casa în care locuim a fost cumpărată cu banii cîștigați pe tablouri. E la marginea orașului și are o grădină mică în față, plină cu flori. Eu nu am voie să ies din grădină. Nu primim vizite. Tata a zis că e mai bine așa. Dar mama e tristă. Astăzi însă, a rîs. Asta e bine. O să-mi citească ceva din cartea cu Joe-indianul.

Indienii aveau pielea roșie și erau vînați de oameni albi. L-am întrebat pe tata dacă ar putea face dintr-un indian roșu un om alb. El a rîs, apoi mi-a spus că treaba e ceva mai complicată decît cred eu și nu se poate explica în cîteva cuvinte. L-am întrebat dacă și noi sîntem indieni.

„Nu, nu, sigur că nu", a zis, apoi și-a aprins pipa. Întotdeauna face asta cînd e mulțumit și cînd mama rîde. A pufăit de vreo cîteva ori, apoi a spus că „de data asta nu ne vor mai găsi".

Mama a oftat și a răspuns că „ar fi bine, altfel, am avea soarta lui Jo". Adică soarta lui Joe-indianul. Nu am înțeles ce înseamnă asta și nici nu am întrebat. Afară începuse să plouă și voiam să ascult ploaia cîntînd.

Înainte nu aveam voie să stau singur afară. Totul era altfel înainte. Cînd apărea soarele, ieșeam cîteodată cu mama și uneori mă jucam cu alți copii. Și mama și tata aveau o mulțime de prieteni. E trist să nu mai ai prieteni. Tata zice că erau meschini, dar nu-și dăduse seama de la început.

Am să intru în casă, tata o să închidă ușa (întotdeauna zăvorăște ușa înainte de culcare); deschide televizorul și eu întreb ceea ce nu înțeleg, pentru că nu înțeleg multe lucruri. Iar tata e foarte deștept. El spune că nu e chiar atît de deștept, altfel nu ar avea nevoie de dicționar. Dicționarul e o carte mare în care sînt toate cuvintele pe care le folosim și din care tata îmi citește uneori. Dar oricum ar fi o carte, eu cred că tot tata e mai deștept. Știe multe lucruri care pentru mine sînt de neînțeles, dar pe care o dată am să ajung să le pricep. Îmi place să-l aud povestind despre perioada în care lucra la laborator împreună cu mama. Cum s-au cunoscut, despre munca de acolo. Mereu cînd își amintește de timpul acela zice că i-au folosit drept cobai. Cobaiul e un animal mic, mai mic decît Toto, pe care se fac experiențe. Tata și mama n-au vrut să fie cobai; cred că e rău să fii așa mic. De aceea au fugit. N-am înțeles exact cum arătau atunci. Tata spune că arătau la fel ca acum, dar eu cred că erau mult mai mici. Sînt multe lucruri pe care încă nu le pricep. Nu am înțeles ce e aceea modificare structurală, deși tata a încercat să-mi explice. Mama a zis: „Te rog, Martin, mai lasă-l să fie copil!!". Tata are un fotoliu pe care stă cînd se uită la televizor sau vorbește cu mine. Lîngă fotoliu e o măsuță de sticlă. Sticla vibrează. Tata susține că ne putem înțelege datorită vibrațiilor. Ploaia face să vibreze aerul, ca o muzică venită din cer; cred că de aceea îmi place. Tata a rîs cînd i-am povestit despre muzica venită din cer.

A zăvorît ușa, iar mama a luat cartea cu Joe-indianul din bibliotecă. S-a ghemuit pe canapea și a început să-mi citească. Ascultînd-o, am aflat că nu sînt meschin pentru că eu voiam să fiu lîngă Joe-indianul și să-l ajut. El nu făcuse rău la nimeni, dar albii l-au alungat de pe pămîntul strămoșilor lui și atunci a trebuit să facă și el rău oamenilor albi. Am să-l rog pe tata să-mi spună de ce nu pot trăi împreună oamenii albi cu Joe-indianul. Dar asta mîine, pentru că tata e obosit și trebuie să se odihnească. A ajutat-o pe mama să se ridice și au plecat împreună spre dormitor.

Eu am rămas să urmăresc programul TV. Nu pot înțelege prea multe pentru că nu are cine să-mi explice. Tata zice că am un mod diferit de percepție și crede că în unele chestiuni i-am depășit în inteligență pe ceilalți copii de vîrsta mea, că pot fi mîndru de mine. Nu știu ce înseamnă a fi mîndru de mine; o să încerc să aflu.

•

Astăzi am vorbit foarte puțin cu tata. Dimineață a venit furgoneta poștei și ne-a adus un colet. Tata l-a desfăcut și a zis că „astea sînt ultimele noutăți în biofizică și medicină". S-a încuiat în atelier și nu a ieșit pînă la prînz cînd l-a chemat mama la masă. Părea foarte preo-

cupat.

Eu le-am spus că vreau să ies în grădină. Mama m-a rugat să nu trec dincolo de poartă și să nu vorbesc. Pe partea cealaltă a străzii era o mașină. Fusese acolo și ieri. Voiam să știu de ce stă acolo și am ieșit din grădină. În mașină erau un om și un cîine. Cîinele a început să mîrîie cînd m-am apropiat. M-am întors și am vrut să intru în casă să le povestesc despre cîinele din mașină, dar ușa era închisă.

M-am strecurat printre gratiile de la fereastră. Geamul fusese uitat întredeschis. Am găsit-o pe mama întinsă pe canapea. Tata era ghemuit în fotoliu. Nu-mi place cînd sînt așa. Trupurile lor se răcesc asemenea obiectelor din jur. Nici conturul nu mai e așa clar; parcă pulsează ceva înăuntru. Am înțeles că ei nu vor ca eu să știu toate acestea. Vorbesc încet, cu multe întreruperi și nu-i înțeleg. Uneori mama scapă cîte un geamăt. Nu știu de ce se ascund; acum sînt mare și aș putea înțelege.

Cineva bate la ușă, dar nu are cine să deschidă. Nici mama, nici tata nu se pot mișca atunci cînd sînt în criză. Loviturile încetează și se aud pași îndreptîndu-se pe alee. Tatii începe să-i tremure conturul brațelor, picioarele zvîcnesc și devin calde. Asta înseamnă că o să-și revină. Întotdeauna după criză e foarte obosit și încearcă să doarmă. De astă dată însă, după ce a ajutat-o pe mama să se ridice, s-a uitat pe fereastră, a deschis ușa și înainte de a intra în atelier a spus: „mai avem foarte puțin timp, simt transformarea din ce în ce mai profundă". Mama a început să plîngă încet. Am ieșit afară. Nu-mi place cînd îi găsesc așa, parcă ceva se rupe în mine, mă desfac și mă împrăștii. Cred că acum înțeleg ce înseamnă să vrei să mîngîi pe cineva, să vrei să-l ocrotești și să-l faci fericit. Nu știu ce i-ar putea face fericiți pe părinții mei.

Cînd am intrat din nou în casă, ușa era întredeschisă. Mama nu mai plîngea. Era în dormitor și se uita la pătuțul pe care erau înșirate jucăriile mele, cîteva hăinuțe vechi și mingea albastră. Mereu le schimbă ordinea, în ultimul timp din ce în ce mai des. Se uită într-un singur loc și rămîne nemișcată. Nici tatii nu-i place să o găsească așa. O mîngîie ușor pe păr, o sărută lîngă ureche și-i șoptește cuvinte pe care nu le înțeleg. Mama se sprijină de el și atunci parcă se unesc într-un singur tot. De data asta tata a intrat în dormitor și s-a așezat pe pat fără să spună ceva. Mama a coborît singură în sufragerie. Asta înseamnă că tata e supărat. De mult nu a mai fost așa supărat.

În ușa de la intrare se aud din nou lovituri. Tata coboară din dormitor:

— Cine e? întreabă.

— Doctorul Yona.

Vocea e rea și nu-mi place. Tata deschide ușa:

— Bună seara, domnule Martin! spune străinul. Sînt încîntat să vă cunosc. Mă scuzați că dau buzna, fără să-mi anunț în prealabil sosirea, însă eram în trecere și am profitat de ocazie.

Omul are în lesă un cîine care începe să mîrîie atunci cînd intră în casă. Tatii nu-i plac străinii și nu-l invită să ia loc. Dar doctorul Yona pare să ignore acest lucru.

— Vreau cîteva tablouri, spune. Apreciez originalitatea dumneavoastră și sper să fac o investiție rentabilă. Dacă nu vă puteți hotărî acum, am să vin mîine să discutăm detaliile. Încă o dată mă scuzați că v-am tulburat liniștea. Sărut mîinile, doamnă; noapte bună, domnule Martin.

Străinul pleacă și tata rămîne în cadrul ușii.

— Îl cunoști? întreabă mama.

— Nu cred. Răspunsul vine obosit.

— E un om rău? întreb. Nu-mi răspunde nimeni. Tata și mama urcă scările. Se duc să se culce. Pentru o clipă se opresc:

— Să-ți deschid televizorul?

— Nu tată, noapte-bună!

Vreau să mă gîndesc în liniște la tot ce s-a întîmplat azi. Cred că e ceva grav. Tata nu a fost niciodată atît de supărat și mama la fel. În cărțile acelea tata căuta un răspuns pe care nu l-a găsit. Deci are nevoie de ajutor. Și dacă nimeni nu ne ajută, e pentru că „nimeni nu-ți dă fără să-ți ceară". Așa spunea mama. Și noi nu avem nimic de dat. Am să-i zic mamii să vîndă jucăriile — mingea și hăinuțele și cartea cu Joe-indianul. Doctorul Yona o să ia cîteva tablouri și atunci o să avem bani mulți. Cu bani se poate cumpăra orice, chiar și răspunsuri la întrebări. Cred că îl iubesc pe tata. Mîine, vreau să fumeze din nou pipă și mama să rîdă. Atît de rar rîde mama!

•

I-am spus mamii de jucării, de mingea albastră și de Joe-indianul. Nu m-a ascultat pînă la capăt. Și-a acoperit cu palmele urechile și a ieșit repede din cameră. Nu înțeleg de ce. Eu am vrut să fie bine.

Tata mi-a zis că poate niciodată n-o să mai avem nevoie de bani. Asta înseamnă că nu o să mai facă tablouri. Întotdeauna cînd termină un tablou spune că îl dor ochii, capul, că fiecare tablou îl doare. Nu știu cum ar putea durea un tablou. Dar nu l-am întrebat; era foarte trist. Voiam să mă duc în grădină și l-am rugat să-mi deschidă ușa. Mașina de ieri e tot acolo. Cîțiva copii trec pe lîngă ea, se opresc și se uită la cîine. Mă apropii și cîinele începe să mîrîie, copiii fug. Doctorul Yona nu e înăuntru. De ce mîrîie cîinele? Nu-mi place. Toto era blîndă și cuminte. Am să le spun părinților despre mașină și despre doctorul Yona.

Ușa e întredeschisă. Mă strecor înăuntru. Mama vorbește cu tata, însă foarte încet.

— Aș vrea să-l mîngîi, Martin, ca pe orice copil, să plîngă și să-l alin, să mă simt mamă. Nu mai pot, înțelegi? Uneori îmi e frică de el. Nu-l mai simt al meu; e un străin. Închid ochii și îmi spun că nu-i adevărat, că totul e doar

un vis. Ajunge să întind mîna. Mă stăpînesc pentru că aş întîlni doar golul. De ce tocmai noi?

Tata nu spune nimic. Mamei îi e frică de mine, plînge şi tata nu spune nimic. Mama mă vrea altfel, nu mă iubeşte. Părinţii mei sînt meschini. Toto era singura fiinţă care mă iubea.

Tata se ridică şi zice că „nu mai putem face nimic", apoi tace. În faţa bibliotecii tata se sprijină cu spatele de rafturi. Se aud paşi. Doctorul Yona vine pe alee.

— Bună ziua, domnule Martin. Intră în casă fără să fie invitat. V-aţi mai gîndit la propunerea mea?

— Îmi pare rău, domnule Yona. Nu mai pictez.

— Foarte interesant. Şi de ce?

— Din motive care nu vă privesc.

— Aşa! se miră doctorul. Răsfoieşte cartea cu Joe-indianul.

— Pentru copii, nu? Doamna de ce e tristă? Pot să vă ajut cu ceva?

— Ieşi afară!! îi spune tata.

— Da? bine, mulţumesc. Bună ziua, domnule Martin, sărut mîinile doamnă şi... pe curînd.

Tata închide uşa.

— Nu-mi place, spune, nu-mi place. La urmă suna a ameninţare. Poate fi trimis de ei. Va trebui să plecăm de aici.

— Eşti sigur, Martin? întreabă mama. Chiar trebuie?

— E mai bine aşa, răspunde tata, apoi iese afară. Mă strigă încet, apoi din ce în ce mai tare. Mama mă caută în bucătărie, atelier şi dormitor. Sînt mereu lîngă ea, dar nu-i răspund, nu le voi mai răspunde vreodată, nu mă iubesc.

Tîrziu, tata intră în casă.

— S-a întunecat, spune, nu ştiu unde ar putea fi.

— Dacă l-au prins, Martin? întreabă mama. Ce se va întîmpla? Nu mai rezist, aş vrea să mor; nu mai are nici un rost. La ce bun? Uşa se deschide brusc, izbită de perete.

— Bună seara, mă scuzaţi că vin neinvitat. Doctorul Yona intră în casă însoţit de cîine. Cîinele mîrîie. Fii cuminte, Max. E rasă pură. De obicei nu se manifestă aşa.

— Ar fi bine să plecaţi, zice tata.

— După ce lămurim cîteva chestiuni, domnule Kristian.

— Nu mă numesc aşa.

— Într-adevăr nu vă mai numiţi aşa. Pe vremea cînd aţi purtat acest nume, aţi lucrat în cadrul unui laborator militar.

— E o confuzie, domnule Yona.

— Nu domnule Kristian. Cuplul dumneavoastră a fost selectat dintr-un lot mai mare de subiecţi şi, credeţi-mă, nu e uşor să găseşti o pereche în care partenerii să aibă acelaşi ritm cardiac, aceeaşi structură a biocîmpului, să prezinte caracteristici psihice atît de asemănătoare. Parametrii dumneavoastră sînt înregistraţi pe calculator, începînd de la capacitatea olfactivă pînă la cea motorie. Vă puteţi deplasa pentru o confruntare. Personal, însă,nu am nici un dubiu.

— Vă repet, domnule Yona, că e o confuzie.

— Sînteţi amuzant de naiv, domnule Kristian. Barba şi mustăţile nu constituie o deghizare suficientă, deşi nu înţeleg totuşi cum aţi reuşit să scăpaţi pînă acum. Aveţi o voinţă neobişnuită, ne-aţi demonstrat-o.

— Îmi pare rău, domnule Yona, nu sîntem noi cei pe care îi căutaţi.

— Domnule Kristian, după ce ne-aţi părăsit, s-a născut copilul. Nu puteţi nega. Aţi fost cu el la o serie de medici. Ulterior ni s-a comunicat asta. Competenţa lor nu v-a putut fi de folos. Nu mai întîlniseră astfel de manifestări. Era firesc. Nici noi nu ştim exact ce modificări a indus întreruperea bruscă a experimentului. Probabil a rezultat altceva. Dar şi din eşecuri se poate învăţa.

Predaţi-ne copilul, ar putea deveni primejdios. Veţi primi unul normal în schimb, dacă asta vă satisface.

— De ce... de ce ar putea deveni primejdios? întreabă mama.

— Pentru că s-au produs modificări în acest sens. Avem nevoie de un soldat perfect, cu deosebite capacităţi, şi un soldat perfect e un ucigaş perfect, doamnă. E înscris în structura lui asta. Fiul dumneavoastră e un potenţial criminal.

— Nu înţeleg ce vorbiţi, îl întrerupe tata. Noi nu avem nici un fiu.

— Domnule Kristian, încep să-mi pierd răbdarea. Patru ani aţi reuşit să vă ascundeţi. Din nefericire pentru dumneavoastră, ne sînteţi indispensabili. V-am căutat; evident, cu toată discreţia. Trăim vremuri tulburi, opinia publică, ziarele, dar cînd la o adică, tot armata... Şi dumneavoastră ne faceţi necazuri. Aţi fost vînzător de ziare, şomer, spălător de geamuri, comis-voiajor... Mereu ajungeam prea tîrziu, nu credeam că vă mai găsim. Întîmplător, un tablou de-al dumneavoastră a căzut în mîna unui om de-al nostru, amator de artă. Pictura dumneavoastră nu se încadra în nici un curent şi nici o şcoală cunoscută. Van Gogh era daltonist şi pînzele lui sînt marcate de acest lucru. Teoretic, în urma tratamentului, acuitatea dumneavoastră vizuală se modifica în sensul receptării imaginii în infraroşu. Tablourile dumneavoastră prezentau caracteristici deosebite. Au fost analizate de oameni competenţi şi orice dubiu a fost înlăturat. Nu vă rămîne decît să mă însoţiţi, domnule Kristian. Tata nu răspunde. Se sprijină de fotoliu, se clatină şi se chirceşte în timp ce trupul i se răceşte treptat. Cîinele mîrîie şi se zbate în lesă. Mama alunecă încet pe canapea. Nu-mi place cînd sînt aşa. Ceva pulsează înăuntrul lor, încercînd parcă să se spargă.

— Fără trucuri, strigă doctorul Yona. (Dar tata nu se poate mişca atunci cînd e în criză.) Ridică-te, spune doctorul. Se apropie şi loveşte, cu vîrful pantofului, trupul căzut. Deci nu vrei? Se îndreaptă spre canapea. Palma i se ridică şi cade peste obrazul mamei, apoi se ridică din nou.

(Continuare în pag. 16)

VIS GRIPAL
de Ray Bradbury

Desen de DAN COROIU

I-au pus cearșafuri proaspete, curate, scrobite, iar pe măsuța de sub lampa roz, difuză, era întotdeauna un pahar cu suc de portocale dens, abia stors. Lui Charles nu-i rămînea decît să-i cheme pe mama sau pe tata și ei își băgau imediat capul pe ușă ca să vadă cît de bolnav mai era. Acustica încăperii era minunată: puteai auzi cum își gargarisește toaleta gîtlejul ei de porțelan dimineața, cum bate ploaia darabana pe acoperiș, cum aleargă șoarecii isteți prin pereții lor tainici, sau cum, în colivia de la parter, emite triluri un canar. Dacă erai îndeajuns de prudent, nu era prea rău să fii bolnav.

Charles avea chiar cincisprezece ani. Era pe la mijlocul lui septembrie și ținutul era pîrjolit de toamnă. Era în pat de vreo trei zile, cînd, brusc, îl covîrși panica.

Mîna lui începuse să se modifice. Mîna lui dreaptă, adică. Se uită la ea. Era fierbinte și transpirată și se odihnea pe geam, singură. Tremură și se mișcă oleacă. Apoi zăcu acolo, schimbîndu-și culoarea.

În după-amiaza aceea veni doctorul din nou și-l bătu pe pieptul lui slab așa cum ai bate o tobă mică.

— Cum îți merge? întrebă doctorul, zîmbind. A, știu! O să-mi spui: „Cu gripa stau bine, doctore, doar că mă simt groaznic", ha, ha!, și rîse singur de bancul lui prea des repetat.

Charles zăcea acolo și bancul ăsta oribil și tradițional devenea realitate. Bancul i se înșurubă în cap. Mintea lui îl atinse, apoi se retrase palidă și îngrozită. Doctorul habar n-avea ce crude erau glumele lui!

— Doctore, șopti Charles zăcînd, lipsit de culoare. **Mîna** mea, nu-mi mai **aparține**. Dimineață s-a **transformat** în altceva. Aș vrea să faci cumva să fie din nou a mea, doctore. Doctore!

Doctorul își miji dinții și-i palpă mîna.

— Bine, dar n-ai nimic la mînă. Ai avut doar un ușor vis gripal.

— Și totuși s-a schimbat, doctore. Oh, doctore! strigă Charles, ridicîndu-și îndurerat ciudata lui mînă palidă. Nu mai e **la fel!**

Doctorul clipi.

— O să-ți dau o pastilă roz atunci, și puse o tabletă pe limba lui Charles. Înghite-o!

— Și mîna mea o să fie ca înainte și va fi din nou a mea?

— Sigur, sigur.

Casa tăcu, iar doctorul plecă pe drum în trăsurica lui sub cerul liniștit, albastru, de septembrie. Un ceas ticăia departe, jos, în lumea bucătăriei. Charles zăcea și-și privea mîna.

Dar mîna nu se modificase. Era în continuare: altceva...

Vîntul sufla afară. Frunzele se izbeau în cădere de geamul rece.

La patru fix se transformă și cealaltă mînă. Părea să fie un fel de febră, o substanță chimică, un virus. Pulsa și se mișca de colo-colo, în fiecare celulă. Bătea ca o inimă caldă. Unghiile se făcură albastre, apoi roșii. Le trebui o oră ca să se modifice și, cînd terminară, mîna arăta ca orice altă mînă. Dar nu era o mînă obișnuită. Nu mai era mîna lui. El zăcu fascinat de oroare, apoi adormi extenuat.

Mama îi aduse supa la șase. Nu putu s-o atingă.

— Nu mai am mîini, spuse, cu ochii închiși.

— Dar mîinile tale nu au nimic, spuse mama.

— Nu, gemu el. S-au dus mîinile mele. Parc-aș avea bușteni în loc de mîini. Oh, mamă, ia-mă în brațe, mamă, mi-e frică.

A trebuit să-l hrănească ea însăși.

— Mamă, spuse el, cheamă doctorul, te rog, sînt foarte bolnav!

— Doctorul vine în seara asta pe la opt, spuse mama și ieși.

La șapte, înconjurat de casa prinsă-n întuneric, Charles ședea în pat, cînd simți că i se întîmplă lucrul acela întîi la un picior, apoi la celălalt.

— Mamă, vino repede, urlă el.

Dar cînd veni mama lui, lucrul acela nu se mai întîmpla.

Cînd ea se duse jos, el stătu, pur și simplu, fără să se mai lupte, în vreme ce picioarele lui se zbăteau, se înfierbîntau, se înroșeau puternic și camera se umplea de căldura modificării febrile. Strălucirea se tîrî de la degetele picioarelor spre genunchi.

— Pot să intru? Doctorul îi zîmbea din prag.

— Doctore! strigă Charles. Repede, hai, trage pătura!

Doctorul ridică pătura condescendent.

— Poftim. Ești sănătos tun. Transpiri, însă. Ai ceva febră. Ți-am spus să nu te miști din pat, dar n-ai fost băiat cuminte. Îl ciupi de obrazul lui umed și roz. Ți-au ajutat pastilele? Ce-ți mai face mîna?

— Nu, nu. Acum și cealaltă mînă și picioarele mele!

— Ei, haide-haide. O să-ți mai dau trei pastile, una de fiecare mădular, mm, ce zici, dragule... rîse doctorul.

— Oare or să-mi ajute? Te rog, te rog mult. Ce **am?**

— Un caz ușor de scarlatină, complicat de o simplă gripă.

— E un fel de microb care trăiește și are mai mulți microbi în mine?

— Da.

— Ești **sigur** că e scarlatină? Nu mi-ai făcut nici un fel de analize!

— Cred că știu despre ce este vorba atunci cînd fac consultații, spuse doctorul, luînd pulsul băiatului cu autoritate rece.

Charles zăcu acolo, fără să scoată vreun cuvînt, pînă cînd doctorul își închise cu zgomot trusa lui neagră. Apoi, în camera tăcută vocea băiatului ivi o structură miniaturală, slabă și ochii i se luminară de aducere-aminte.

— Am citit odată o carte. Despre copaci pietrificați. Lemnul se transformase în piatră. Arăta cum se prăbușesc și putrezesc copacii, iar mineralele intră în ei și se multiplică. Seamănă cu copacii, dar nu sînt copaci, sînt piatră. Băiatul se opri. Se putea auzi răsuflarea lui în camera liniștită și caldă.

— Ei bine? făcu doctorul.

— M-am gîndit, spuse Charles, după un timp. Oare microbii cresc și ei? Adică, la ora de biologie ne-au spus despre animale unicelulare, amoebe și chestii de acestea, și cum, cu milioane de ani în urmă, ele s-au unit pînă cînd au devenit o grămadă și așa a apărut primul corp. Pe urmă tot mai multe celule s-au unit și s-au făcut mai mari și la sfîrșit probabil că s-au făcut un pește, și apoi am venit **noi,** și noi sîntem o grămadă de celule care s-au hotărît să se unească, să se ajute unele pe altele. Nu-i așa? Charles își umezi buzele lui fierbinți.

— Și ce-i cu asta? Doctorul se aplecă asupra lui.

— Trebuia să-ți spun. Oh, doctore, trebuia să-ți spun asta! strigă el. Ce s-ar întîmpla, hai să ne închipuim, te rog, să ne închipuim, ca pe vremuri, mai mulți microbi se unesc și vor să facă o grămadă, se multiplică și așa se fac **mai mulți...**

Mîinile lui albe erau acum pe piept și se tîrau spre gît.

— Și se hotărăsc **să pună stăpînire** pe un om! strigă Charles.

— Să pună stăpînire pe un om?

— Da. Să **devină** un om. **Eu,** mîinile, picioarele mele! Ce-ar fi ca o boală să știe cumva să ucidă un om și totuși să-i supraviețuiască?

Charles urlă.

Mîinile lui erau pe gît.

Doctorul se apropie, strigînd.

●

La ora nouă doctorul fu condus la trăsurica lui de mama și de tata care-i dădură geanta. Vorbiră cîteva clipe în vîntul rece al nopții.

— Legați-i strîns mîinile de picioare, spuse doctorul. Nu am chef să-și facă singur rău.

— Oare o să fie totul bine? mama îl apucă de braț.

Doctorul o bătu pe umăr.

— Nu sînt eu doctorul familiei de peste treizeci de ani? Are febră. Delirează!

— Bine, dar vînătăile de pe gît... Era să se sufoce!

— Legați-l strîns. Mîine dimineață o să-i treacă.

Calul și trăsurica se grăbiră pe drumul întunecat, de septembrie.

La ora trei dimineață, Charles era încă treaz în cămăruța lui din spate. Patul era umed sub capul și spinarea lui. El era foarte cald. Acum nu mai avea nici mîini, nici picioare și corpul începuse să se modifice. Nu se mișca, dar se uita la vastul spațiu gol al tavanului cu o intensitate dementă. Un timp țipase și scuipase, dar acum era prea slăbit și răgușit, iar mama urcase de mai multe ori să-i tamponeze fruntea cu șervete umede. Acum tăcea și avea mîinile legate de picioare.

Simțea cum pereții trupului se transformă, cum organele se deplasează, cum plămînii se aprind ca niște foale fierbinți de alcool trandafiriu. Camera strălucea de parcă o lumina focul unui cămin.

Acum nu mai avea trup. Se dusese. Era sub el, dar se umpluse de pulsul vast al unui drog arzător, letargic. Era ca și cum o ghilotină i-ar fi tăiat frumos capul și capul lui zăcea licărind pe o pernă noptatică, în vreme ce corpul de mai jos, viu încă, aparținea altcuiva. Boala îi înghițise trupul și, astfel hrănită, se reprodusese într-un duplicat. Erau acolo și perii minusculi ai brațelor, și unghiile și cicatricele și degetele de la picioare, și alunița de pe coapsa dreaptă, totul copiat la perfecție.

Am murit, se gîndi. Am fost omorît și totuși trăiesc. Corpul meu a murit, e numai boală în el și nimeni nu știe asta. Mă voi plimba, dar nu voi mai fi eu, va fi altcineva. Va fi un fel de lucru rău, foarte rău, atît de înfricoșător, că e greu de înțeles și nu poți să te gîndești la asta. Ceva care o să cumpere pantofi și o să bea apă și-o să se însoare într-o bună zi, desigur, și-o să facă mai mult rău decît s-a făcut vreodată pe lume.

Acum căldura i se furișa în susul gîtului, pe obraji, ca vinul fiert. Buzele îi ardeau, pleoapele luaseră foc asemenea unor frunze. Nările lui trimiteau în afară flăcărui albastre, încet, încetișor.

Asta o să fie, se gîndi. O să-mi ia capul și creierul și o să-mi copieze fiecare ochi și dinte și toate semnele din creierul meu, fiecare fir de păr și fiecare volută a urechii mele și după aia n-o să mai rămînă nimic din mine.

Simți cum creierul lui se umple de un mercur în fierbere. Simți cum ochiul stîng se răsucește în sine și pe urmă cum se retrage ca un melc și se modifică. Ochiul lui stîng era acum orb. Nu-i mai aparținea. Era teritoriu dușman. Limba i se dusese și ea, o tăiaseră. Obrazul lui stîng era mut, pierdut. Urechea lui stîngă nu mai auzea. Îi aparținea altcuiva acum. Lucrul acesta care se năștea, acest lucru mineral care înlocuia bușteanul de lemn, această boală care înlocuia celula de animal sănătos.

Încercă să urle și putu să urle tare, acut, strident în cameră în timp ce îl inunda creierul, iar ochiul drept și urechea dreaptă îi erau deconectate. Acum era orb și surd, tot un foc și panică, totul moarte.

Țipătul lui încetă înainte ca mama să alerge la capul patului.

Era o dimineață frumoasă, limpede, cu un vînt răcoros care-l ajută pe doctor cu calul și trăsurica lui pe drum și-l aduseră în fața casei. Băiatul stătea în picioare, la fereastră, gata îmbrăcat. Nu-i răspunse cînd doctorul îi făcu semn cu mîna și-i strigă:

— Ei, ce se întîmplă? Te-ai sculat din pat? Doamne!

Doctorul urcă scările, alergînd. Intră în dormitor, răsuflînd din greu.

— Ce faci aici, de ce nu stai în pat? îl întrebă pe băiat. Îl bătu pe pieptul lui slab, îi luă pulsul și temperatura. Formidabil! Ciudat! E normal. Normal, dumnezeule!

— Nu voi mai fi bolnav niciodată, declară băiatul, calm, stînd în picioare și uitîndu-se departe prin fereastra mare. Niciodată.

— Sper că nu. Arăți minunat, Charles!

— Doctore!

— Da, Charles.

— Pot să merg la școală acum? întrebă Charles.

— Ei, te poți duce și mîine. Pari destul de nerăbdător.

— **Sînt** nerăbdător. Îmi place școala. Și toți copiii. Vreau să mă joc cu ei, să mă lupt cu ei, să-i scuip și să mă joc cu cozile de cal ale fetelor și să-i strîng mîna profesorului și să pun mîna pe toate hainele din vestiar și vreau să cresc mare și să călătoresc și să dau mîna cu toți oamenii de pe Pămînt și să mă însor și să am o droaie de copii și să mă duc la bibliotecă și să mînuiesc cărți — intenționez să fac **toate** astea! spuse băiatul, uitîndu-se în zarea dimineții de septembrie. Cum mi-ai zis?

— Poftim? se miră doctorul. Ți-am spus Charles, desigur.

— E mai bine decît fără nici un nume, cred, bombăni Charles.

— Mă bucur că vrei să mergi din nou la școală, spuse doctorul.

— Oh, abia aștept, zîmbi băiatul. Mulțumesc pentru tot, doctore. Hai să dăm mîna!

— Bucuros.

Dădură mîna grav și vîntul limpede suflă prin fereastra deschisă. Își strînseră mîinile aproape un minut. Băiatul îi zîmbea bătrînului și-i mulțumea.

Apoi, rîzînd, băiatul alergă pe scări, ducîndu-l pe doctor pînă la trăsurica lui. Mama și tata veniră și ei să-și ia acest fericit rămas-bun.

— E sănătos tun! spuse doctorul. De necrezut!

— Și puternic, spuse tatăl. S-a desfăcut singur din legături azi-noapte. Nu-i așa, Charles?

— Chiar așa, făcu băiatul.

— Da. Cum ai făcut?

— Oh, spuse băiatul, asta a fost mai demult.

— Mai demult, auzi!

Rîseră cu toții și, în timp ce rîdeau, băiatul cel tăcut își mișcă piciorul gol pe potecă și mătură un grup de furnici roșii care alergau încoace și încolo. Tainic, cu ochi strălucitori, în vreme ce părinții lui vorbeau cu bătrînul, văzu cum furnicile ezită, se înfioară și încremenesc pe ciment. Acum știa că sînt reci.

— La revedere!

Doctorul mînă și se duse departe.

Băiatul mergea în fața părinților. Și cum mergea, se uită spre oraș și începu să fredoneze „Zile de școală" foarte încet.

— Ce bine că e iar sănătos, spuse tatăl.

— Ia te uită, ce doritor e să meargă la școală!

Băiatul se întoarse liniștit. Își îmbrățișă amîndoi părinții cu forță zdrobitoare. Îi sărută de mai multe ori.

Apoi, fără nici un cuvînt, o luă repede pe scări și intră în casă.

În salon, înainte ca ceilalți să intre, deschise repede ușa coliviei, băgă mîna înăuntru și mîngîie canarul galben **o singură dată.**

Pe urmă, închise ușa coliviei, se dădu înapoi și așteptă.

Traducere de NINA GEORGE DAIANU

ZBOR DE PE MUNTELE LINIȘTIT

de Dănuț Ungureanu

Povestea o începem într-o dimineață cenușie și friguroasă a Parisului.

Rodin deschise ochii cutremurîndu-se. Fulgi mari, ghemotoace de spumă cădeau din cer scoțînd, ori de cîte ori se atingeau unii de ceilalți, un zgomot de celofan mototolit. După toate aparențele, Parisul întreg fusese prins sub acoperămîntul lor și avea să rămînă așa vreme de șase luni și mai bine.

Rodin își depărtă genunchii de gură mai greu decît ar fi crezut. Apoi căscă nemulțumit. Avusese un vis ciudat din care își mai aducea aminte doar frînturi strălucitoare. Dacă ziua avea să se dovedească prielnică, din frînturile acestea urma să țeasă ceva trainic și nemaivăzut. Se sculă cu părere de rău. În vreme ce se îmbrăca, ochii îi căzură de mai multe ori pe peretele din fața lui unde o mînă de artist zugrăvise cu meșteșug vorbele:

„NIHIL SINE ARTE"

La vremea aceea, Parisul, o planetă de mărime mijlocie pe care o descoperiseră în timpul celei de-a treia mari migrații, gemea de artiști. Erau atît de mulți încît la fiecare cincisprezece secunde se năștea o operă, iar la fiecare minut o capodoperă. În general, ei umblau în hoarde alcătuite din zece-doisprezece pictori, cinci-șase sculptori și vreo doi poeți care în perioadele de inspirație devastau regiuni întinse. Pe acolo, multă vreme, critici ori oameni fără har bîntuiau lipsiți de puteri, ascunzîndu-se cînd răsunau rafalele îndepărtate ale mașinilor de scris. Muzicienii nu erau periculoși pentru că hălăduiau singuri și puteau fi auziți de la foarte mare distanță. Cei mai mulți împingeau încrîncenați un pian ori o harpă pe rotile.

De-abia începuse iarna. Inspirația părea un abur subțire, înghețat în văzduh, iar hoardele moțăiau amorțite prin cotloane, pregătindu-și viitoarele creații ori rumegîndu-le pe cele trecute.

— Mi-am adus aminte! strigă Rodin.

Ceea ce nu era întru totul adevărat. Distingea totuși în ceața visului nocturn un obiect, o formă strălucitoare și pură. Distingea linii ferme, avîntate într-un zbor etern, parcă o pe-

reche de aripi, parcă o inimă pulsînd, parcă picături de iubire într-o cupă verde ca jadul. Distingea mîna maestrului atingînd, mîngîind, sugrumînd materia. Printre degetele albe de efort țîșnea forma aceea desăvîrșită.

— Sînt un geniu! strigă iarăși.

Nimeni nu-l contrazise. Rodin porni să dea roată bîrlogului său înjghebat între pereții unei grote adînci. Notă cu notă, o simfonie grandioasă începu să clocotească în el, cuprinzîndu-i mădularele. Imagine după imagine, filmul întreg al celor ce aveau să se înfăptuiască se derulă cu viteză amețitoare între hotarele minții sale, năucindu-l. Și curînd nu mai rămase în deplinătatea trupului său un singur oscior care să nu se fi încins pînă la incandescență, o singură celulă care să nu ardă. Aveau să se petreacă lucruri mari.

Apoi se mai liniști. Trebuia să împărtășească neîntîrziat din zbuciumul său cîtorva aleși. Către amiază coborî cu pas sprinten la poalele muntelui. Marginile veșmîntului îi fluturau ca un stindard. Un vînt de cuvinte profetice îi zburlise firele crețe ale bărbii.

— O pasăre..., zicea, ba nu... un dragon... o femeie scoțînd flăcări pe nări... O floare... Un munte cu fruntea încoronată de fulgere.

Și tot așa. Merse în josul rîului, privind sloiurile fără să le vadă și murîndu-se zdravăn de cîteva ori. Într-un tîrziu întîlni un grup de vreo șase oameni. Judecînd după buricele degetelor și după culoarea incertă a hainelor, erau pictori. Ședeau cu toții în jurul unui foc măricel, perpelindu-se cu încetul.

— Fraților! strigă Rodin cu dragoste în priviri, azi noapte am avut un vis.

Pictorii rămaseră cu gurile căscate. Aproape toți mestecaseră alb de zinc.

Cel mai mare peste ei, un bătrîn Picasso, se sculă să ințețească focul. Ceva mai într-o parte se aflau doi saci uriași. Băgă mîinile pînă la cot într-unul și le scoase pline de fenicși mititei pe care îi azvîrli în flăcări. Fenicșii croncăniră mulțumiți, mistuindu-se. Alții le luară locul. Nu era cazul să facă economie, de vreme ce se găseau pe toate drumurile. Apoi legă din nou gura sacului.

— Prostii, îi spuse molcom lui Rodin. Vremea inspirației e încă departe. Ai mîncat gras.

— Idioților, mugi Rodin, fugind de acolo.

Avea el cui să-i povestească ce trebuia povestit. Dădu buzna în curtea mărginită de bolovani imenși pe care rîul îi cărase odinioară fără să-și pună problema la ce i-ar putea servi mai tîrziu. Shakespeare ședea pe unul dintre ei moțăind melancolic în interiorul unei șube mițoase al cărei miros te trăsnea de la douăzeci de pași. Din cînd în cînd, deschidea un ochi ca să privească zidurile dărăpănăturii sale de case în care, după ce o afumase bine, instalase cîțiva șobolani și o bufniță ranchiunoasă. Îi serveau drept muze pentru poemele sale romantice.

— E flumos țe-mi spui, mormăi cînd Rodin nu mai avu suflu pentru a continua. Da, foalte flumos. Îmi aduțe aminte de ultimele velsuli pe cale le-am sclis:

„As vlea să mă lidic la țel cu tine
Să cobolîm cu ploaia mai apoi
Și-n asfințituli de dogoale pline
Să ne-nglopăm divini în pelne moi"

— As vlea să fiu de față cînd te-ol înglopa, mormăi și Rodin, pornind mai departe. Cu toții bănuiau că Shakespeare dosea între pereții afumați mare parte dintre proviziile pe care cei din cer le parașutau periodic pentru a fi siguri că artiștilor n-o să le vină într-o bună zi cheful de a părăsi Parisul.

Pe Brünnhilde o ocoli de departe. Răsunau pe dealul din apropiere tobele ei pe care le căra zi și noapte în dorința de a fi altfel decît toți ceilalți muzicieni. Fuma țigări cu radiolită care o făceau mai fosforescentă decît un licurici și îl iubea pătimaș pe Rodin ori de cîte ori îl prindea.

— Ei bine, ce vînt te aduce la mine, micuțule? îl luă la rost bătrînul Michelangelo.

Ședea în mijlocul unei puzderii de lucrări, unele terminate, altele ba, înfățișînd șerpi, păsări și pești dezghețați din piatră, lemn ori aramă. Materialele tradiționale erau la mare preț.

Rodin își privi picioarele umflate de alergătură. Între timp, visul prinsese un contur clar și acum se străduia să-l pună în concordanță cu realitatea înconjurătoare.

— Tăicuțule, zise liniștit, cred că am dat lovitura.

Îi povesti totul în cuvinte puține și simple. Îi înfățișă femeia pasăre pregătindu-se să-și ia zborul și să dispară pentru vecie. Îi descrise delicatețea scheletului și moliciunea penelor țesute din miliarde de fire, nu mai groase decît un atom, fiecare stropit cu o altă culoare, fiecare cîntînd o altă notă, la cea mai mică adiere. Aduse în fața ochilor lui chipul feciorelnic, ispita insuportabilă a formelor. Materia era rece și ardea carnea palmelor cînd reușeai să-ți aduni gîndurile și s-o mîngîi. Materia era mută și te asurzea cu tumultul dezlănțuit al lumilor ori îți picura otravă și neputință în trup cu glas fără pereche de dulce.

Rodin strînse pleoapele cînd vorbi despre lumina orbitoare ce curgea încet, ca lava adîncurilor din pupilele femeii. Iar cînd își închipui, pentru miile de privitori cărora degetele lui aveau să le-o lase pradă, un sărut furișat și nesigur, buzele îi sfîrîiră pline de durere. Vorbi puțin și asudă ca și cum ar fi urcat și ar fi coborît de zeci de ori Muntele Liniștit. Simțea că ar fi putut vorbi o zi și o noapte și încă o zi fără să se sature, fără să dezgroape măcar jumătate din frumusețea și bogăția care dospeau în carnea inimii sale. Iar inima aceasta nu mai era inimă, ci un pumn care se strîngea și se desfăcea ritmic pe mînerul dălții. Femeia pasăre își dezghiocase deja aripile ca niște frunze în ventriculele lui și respira adînc înaintea ultimului zbor.

Michelangelo tăcu multă vreme. Pe Paris trăiau vreo sută de Michelangelo, mai mici și mai mari, după cum îi ținuseră puterile. Mai erau cam tot atîția Fidias, cincizeci-șaizeci de

Henry Moore și nenumărați Rodin. Nici unuia nu-i trecuse vreodată prin cap că ar putea să renunțe. Situația stătea la fel de rău și în celelalte arte. Numai printre pictori, de pildă, sălășluiau vreo mie de da Vinci. Anual, oamenii din cer strîngeau cinci sute de Gioconde și le duceau cu ei.

— Ce-ai de gînd? zise în cele din urmă Michelangelo.

Rodin îl privi o clipă. Bătrînul îl înțelesese.

— Am să rămîn pe muntele meu, spuse încet. N-am să cobor pînă ce nu se va fi sfîrșit totul. Oricum va arăta acest sfîrșit.

— Și cum te vei descurca în tot acest timp? E prima oară cînd aud așa ceva din gura unui artist. Pot să vin să te mai văd?

Rodin rîse ușurat. Parcă reușise să iasă de sub un bolovan al dracului de greu.

— Firește că poți. Veniți cu toții dacă vreți. Știu bine ce drum am de făcut.

— Ai nevoie de ceva anume? Vrei să-ți împrumut sculele mele? Vrei să prindem două-trei modele?

Bătrînul nu fusese niciodată de acord cu hăituirea modelelor. Spunea că spaima le alterează trăsăturile cele mai interesante. Era mai bine să negociezi cu oamenii aceia. Dar mulți dintre artiști nu se sinchiseau de spusele lui.

Rodin se ridică mulțumit.

— Frumos, zise atingînd cu degetele creștetul unui grifon pe jumătate desprins din oul lui de piatră.

— Dar trecător, îl informă Michelangelo. Va fi nisip într-o bună zi.

— Îți mulțumesc pentru găzduire, zise Rodin. Să ne vedem sănătoși.

Muntele Liniștit era într-adevăr liniștit. Timp de o săptămînă mîncă, dormi, sparse lemne și cără apă cu cobilița. Visul se închegase cu totul în mintea lui și acum îl lăsase acolo să se dospească. Avea de gînd să se apuce de treabă de îndată ce s-ar fi simțit în stare să-l taie felii fără ca mîna să-i tremure. Iarna se anunța scurtă și geroasă.

Într-o noapte se deșteptă brusc. Auzi sunetul unei respirații profunde, apoi realiză că e propria sa respirație. Din scobitura grotei văzu sute de focuri așternute pe toată lățimea văii, pîlpîind, murind, născîndu-se. Ele se oglindeau uneori în cer și atunci unii dintre cei care se încălzeau în jurul lor își aminteau, dîndu-le nume, de stele. Aerul tremura înghețat.

Rodin își umplu pieptul și se răsuci pe călcîie. Merse în fundul grotei. Acolo se găsi în fața unei uși rotunde de titan, cu grosimea de două palme. Își îmbrăcă la repezeală scafandrul de lucru, răsuci zăvoarele și pătrunse înăuntru. Rîse.

Era ultimul bulgăre de material care mai supraviețuise furiilor creatoare din fiecare primăvară. Strălucea torcînd adormit, ca un motan la foc, viclean și sătul. Îi spunea de obicei „pîinișoară", dar, de fapt, era teloniu, elementul 164. Un unchi celibatar și fără scrupule îl trecuse într-o noapte prin centura vamei. Fusese aproape o tonă, însă bună parte transmutase, dintr-o pasiune mai veche a unchiului, în rachiul de lăstari fabricat de un artist bătrîn. Pe vremuri avusese o iubită la un depozit de elemente rare. Deseori adormise printre conteinere în pîntecul cărora așteptau minuni și visase în zumzetul monoton al stelelor păstrate sub cheie.

Rodin surîse din nou amintirilor și se apucă de treabă. Cetele de artiști pripășite în vale aveau să urmărească tremurul muntelui său, dar puțin îi păsa de asta. Își înfipse degetele protejate de mînuși în bucata de „pîinișoară" frămîntînd îndelung materia pînă ce ea deveni ca aurul și supărător de strălucitoare. Din toată masa izbucneau mici jerbe sîsîitoare, abur pufnind, explozii miniaturale și veninoase. Aburul năștea norișori de atomi întărîtați care își trăiau clipa de libertate și se lăsau apoi înghițiți de lutul auriu.

„Pîinișoara" acumulă încet energia mediului, bolborosind pînă cînd în încăpere se așternu promoroaca și aerul începu să sune ca sticla la fiecare gest. Dar nu era încă de ajuns. Rodin își scoase mănușile, continuînd să frămînte. Frigul îi lovi doar cîteva degete, în schimb „pîinișoara" întinse rădăcini mai subțiri ca o închipuire și pătrunzîndu-i sub piele îi sorbi din puteri. Curînd îmbătrînise cu cîțiva ani, dar cînd își puse din nou mănușile pasta era gata pentru a fi modelată.

Trase mai întîi un fir și îi înnodă capătul, petrecîndu-l peste liniile unui cîmp atît de puternic încît de fiecare dată cînd se apropia de el își simțea gîndurile fugind ca un stol de vrăbii în vecinătatea morții. Moartea ca un fel de a exista. Dădu brînci mosorului imaterial. Firul, pe care, din pricina diametrului ridicol, abia îl putea zări în răstimpuri ca pe un fulger scurt, porni să se înfășoare cuminte, iar el se așeză să-l vegheze.

Stătu așa, fără să doarmă, fără să mănînce și fără să bea, o zi și o noapte. Din cînd în cînd, tresărea înspăimîntat, crezînd că păienjenișul s-a rupt. Din cînd în cînd, bărbia îi cădea în piept și mîinile băteau aerul rece. Dar clipele continuau să se scurgă.

Pe primul strat așternut, cel mai din adînc, atomii fuseseră turbați. Pe cel de-al doilea, turbarea se prefăcuse în ură mocnită pentru tot ceea ce este impur și alcătuise o plasă deasă de capcane din care nu se mai putea ieși. Începînd cu cel de-al treilea strat de fir, electronii deveniseră lumi pe cuprinsul cărora se iscau și sfîrșeau civilizații, se porneau războaie, mureau cei vii, înviau cei morți. O paloare bolnăvicioasă începea să acopere straturile patru, cinci, șase și încă altele. Apoi, tot mai spre suprafață, tot mai în afară, fierbințeala zburase, totul se liniștea, rămînea cuminte. Erau ape în care nimeni nu pescuise vreodată, tăria tăriilor ascunsă în cer, visul fără sfîrșit. Era liniște care putea fi prinsă cu mîinile.

Într-un tîrziu, Rodin se ridică și privi „pîinișoara". Mai rămăseseră cîteva picături pîlpîind ca niște tăciuni pe jumătate stinși, apoi

se sfîrşiră şi acelea. Biciul firului îl plesni peste vizor, lăsînd un semn subţire, cenuşiu. Rodin rîse şi opri fusul uriaş, opintindu-se cu umărul în urzeala aurie. Se simţea sprinten şi proaspăt ca un copilaş. Pe urmă dădu drumul gazului. Ajutajele suflară peste tot clor galben verde ca iarba pălită, argon şi oxizi ai fierului pulverizaţi, care aşternură, peste formă şi peste trupul lui Rodin însuşi, umbre sîngerii, aducînd cu nişte răni. Un bătrîn anemometru se rotea încet într-un colţ.

În ceasurile care urmară, Rodin îşi îmbăie cocorul în curenţi de inducţie ce-i dădură groaznice mîncărimi ale pielii. Scăldă totul în lumină polarizată pînă ce obiectele începură să-i joace în faţa ochilor. Revărsă torente de ultrasunete în care mădularele i se prefăcură în pulbere şi se întregiră la loc. Cu asta totul fu gata.

Scoase forma afară, la intrarea grotei, şi, înainte de a se prăbuşi într-un somn de multe ore, mai apucă să o vadă profilîndu-se peste spuzeala de stele, ceva pentru care era limpede că nu-şi are locul pe lumea aceasta.

Începuseră viscolele. Jos, în vale, răsuna clănţănitul ritmic al zecilor de artişti suficient de talentaţi ca să nu-şi găsească un adăpost. Pe o rază de cincisprezece metri în jurul formei nu căzuse nici măcar un fulg de zăpadă. O radiaţie persistentă făcuse să înmugurească salcîmii. Rodin lucra în maiou. Radiaţia îi acoperise braţele şi pieptul cu un muşchi verde închis ca al copacilor mai bătrîni. Din cînd în cînd, furnici amorţite încă îi dădeau tîrcoale.

Mai întîi îşi făcu apariţia Shakespeare. Nu era obişnuit cu urcuşul şi gîfîitul stîrnise iepurii de prin culcuşuri.

— Hu... of... hu... of..., zise, la care Rodin îi răspunse că da, nu s-au mai văzut de multă vreme.

— Hu... of... hu... of..., spuse Shakespeare.

— Da, lucrez, încuviinţă Rodin.

Tăcură apoi. Dalta muşca puţin cîte puţin, scoţînd un sunet sec, fără ecou. Un şpan subţire se dezlipea din masa de teloniu, purtînd toate culorile arsurilor de parcă ar fi străbătut universul de la un capăt la celălalt. Acolo unde ascuţişul săpa răni adînci, straturile de dedesubt îşi revărsau incandescenţa pentru cîteva clipe, apoi se acopereau cu o brumă albăstruie, rece. Din strînsoarea miilor de kilometri de fir scăpaseră aripile femeii pasăre şi îşi fluturau vîrfurile. În curînd aveau să iasă la suprafaţă chipul, umerii, pieptul.

— Ţe flumos! comentă Shakespeare. „Pîinisoala" asta mă duţe cu gîndul sple înălţimile ameţitoale ale velsului.

Recită vreme de două ceasuri. Cînd se hotărî să coboare în vale, Rodin modelase deja cîţiva dintre zulufii femeii pasăre.

— Ascultă! îi strigă poetul înainte de a se pierde în meandrele potecii. Ideea dăinuie multă vreme după ţe folma s-a fălămiţat. Mai bine ai fi sclis un poem desple femeia asta a ta.

Dar Rodin nu-i răspunse. Vîrful dălţii schiţa acum o pereche de sprîncene delicate. Aveau să semene cu sprîncenele unei fete pe care o cunoscuse cu ani în urmă în Andromeda şi care pentru proprietăţile electromagnetice deosebite ale trupului său fusese folosită multă vreme ca antenă de emisie. Era suprasaturată cu informaţie, ştia absolut totul în afară de un singur lucru: că într-o bună zi aveau s-o îndepărteze. Civilizaţiile care recepţionaseră transmisiile făcute prin intermediul ei începuseră în mod inconştient să preia, ca pe un zgomot de fond persistent, cîte ceva din firea ei veselă şi, după cum spuneau alţii, oarecum uşuratică. Da, sprîncenele aveau să fie ale ei.

Mai trecu o săptămînă. Căzuse atîta zăpadă peste Paris încît cu greu mai puteau fi desluşite dealurile din împrejurimi. Cînd îşi ridica ochii, Rodin avea impresia uneori că s-a căţărat mai sus decît cel mai înalt pisc al lumii, că a străpuns plapuma moale de nori şi odihneşte undeva, deasupra lor, în linişte şi pace. Zgomotele toate fuseseră uitate, mai răsunau doar fîşîitul fulgilor, cuvintele arborilor cu multe ierni în spinare şi ţăcănitul dălţii, întotdeauna alta căci „pîinişoara" hăcuia metalul ori de cîte ori lovitura nu cădea aşa cum trebuie. Artiştii din vale ascultau ziua întreagă sunetul, mormăind ursuzi. Numai grosimea stratului de zăpadă îi împiedicase să dea năvală cu mult înainte de sosirea primăverii ca să vadă ce şi cum .

Apoi, într-o dimineaţă, se produse nenorocirea.

— Am obosit, îi spuse Brünnhilde, îmbrăţişîndu-l cu patimă. Dacă eşti cuminte, am să-ţi dăruiesc o săptămînă întreagă. Mi-e o foame de lup.

Dalta rămase fără stăpîn unsprezece zile. Asta se întîmpla pentru că el nu fusese destul de vrednic ca să desluşească în depărtare huruitul înfundat al tobelor ei. Ori poate că nici nu avusese ce să desluşească. Tobele rămăseseră oricum la poale.

Femeia pasăre, ascunzîndu-şi sînii sub veşmîntul de teloniu, îl privea tristă ori de cîte ori ieşea din grotă ca să aducă apă sau lemne pentru foc.

— Ştiam că ţi-a fost dor de mine, zise Brünnhilde într-a douăsprezecea dimineaţă, dînd ocol statuii neterminate. Ai început să uiţi cum arată o femeie adevărată. Ce-s astea?

— Aripi, făcu Rodin cu o umbră de speranţă în glas.

Brünnhilde îşi aprinsese una din ţigările ei, semn că dorul de ducă începuse să-i dea tîrcoale. Dacă o fuma pînă la capăt, căderea nopţii avea să o găsească departe.

— Nu există femei cu aripi, îl informă ea. Frumoasa ta o să şi le piardă mai curînd decît te aştepţi. Vino cu mine, micuţule, sîntem făcuţi unul pentru celălalt. Vom umple universul întreg cu sunete minunate. Frumuseţile născocite de tine sînt mute. Ţi-ar plăcea să fiu şi eu la fel?

Din prudenţă, Rodin nu-i răspunse. Mai tîrziu, după ce ea îşi trăsese în picioare cizmele şi coborîse înfăşurată într-un halou fosfores-

cent, își căută sculele risipite. Dalta i se păru un obiect străin, lipsit de utilitate. Trebuia să se apuce imediat de lucru dacă nu voia ca drogul inactivității să-i înăbușe simțurile.

Mîngîie umerii femeii pasăre. Jos, în vale, sunetele minunate cu care Brünnhilde intenționa să umple universul provocaseră o avalanșă. Lovi, la început încet, apoi, pe măsură ce mîna i se obișnuia, din ce în ce mai sigur, apoi aproape orbește, ghidîndu-se mai mult după rezistența materialului. Dacă ar fi rănit prea adînc, atunci viața femeii de teloniu, păstrată acolo de primele straturi, cel al atomilor nebuni și cel al capcanelor mortale, ar fi izbucnit afară, prefăcîndu-l în scrum în mai puțin de o clipă. Lucrul ar fi rămas neterminat, iar cetele care ar fi năpădit muntele în primăvară n-ar mai fi găsit nimic altceva decît un ciot diform și netrebuincios.

Ultimul oaspete al iernii fu bătrînul Picasso, una dintre controversatele căpetenii ale pictorilor. Veni pe la amiază și șezu multă vreme în spatele lui Rodin, privindu-l cum lucrează fără să-l întrerupă. Abia într-un tîrziu tuși discret.

Rodin avea febră. Mușchiul de pe brațe făcuse sumedenie de flori mărunte, albe, cu petalele cît o gămălie de ac, pe care sudoarea se așternuse ca picăturile de rouă. Femeia de teloniu își dăduse jos coconul protector. Doar o pojghiță subțire îi mai cuprindea gleznele, o pojghiță subțire pe care sculptorul se ferise să o îndepărteze de teamă că ea ar putea să-și ia zborul. Senzația era atît de reală încît putea să vadă tendoanele și mușchii gambelor aurii întinzîndu-se într-un efort disperat. De aceea nu îndrăznea să o privească în ochi.

— E cel mai frumos lucru pe care l-am întîlnit vreodată, spuse bătrînul Picasso.

Nu mințea. Frumusețea îl lovise, năucindu-l. Simțea că după ce va fi plecat de acolo avea să moară la scurt timp ori, dimpotrivă, avea să trăiască o mie de ani. Dar nu știa dacă o să poată măcar să plece.

Rodin mai aruncă o privire iubitei sale aurii, apoi se întoarse către bătrîn. Dacă ar fi suflat, acesta s-ar fi dezmembrat într-o clipită, risipindu-se pe toată coasta de munte ca într-unul dintre tablourile sale cele mai dragi.

— Îți mulțumesc! zise.

Picasso își revenea încetul cu încetul. Foarte curînd uimirea lăsă locul neîncrederii iar admirația pizmei.

— Va trebui să o ascunzi în inima muntelui, zise. Dacă nu se vor îngriji de ea cei din cer, cîteva înghețuri o vor preface în pulbere.

Sculptorul suspină sfîrșit. Femeia pasăre emitea un zumzet ademenitor, plin de promisiuni deșarte.

— „Pîinișoara", continuă bătrînul sfătos, nu e fără moarte.

— Va fi! țipă Rodin.

Dădu buzna în grotă și scoase la lumina zilei tot ceea ce strînsese primăvară de primăvară, în vreme ce hoardele străbăteau Parisul în lung și în lat, încăierîndu-se pe conservele cu caviar sub presiune și chlorella. Oamenii din cer aruncaseră multe de-a lungul anilor, dar cine stătuse să le numere ori să le bage în seamă dacă nu fuseseră de-ale gurii? O dată, pe o coastă împădurită, căzuse, rostogolindu-și măruntaiele pînă în undele rîului, un crucișător străin, semănînd cu un bocanc jerpelit. Un singur om avusese curiozitatea de a-l scotoci o zi și o noapte și acela fusese Rodin.

Aduse deci cutiile, conteinerele, casetele și recipientele. Împinse cărucioarele, vagonetele, standurile glisante. Înșiră în preajma bătrînului speriat cablurile, amplificatoarele, tunurile, laserele și generatoarele de antimaterie. Multe dintre obiectele acelea, unele inscripționate cu semne necunoscute, erau pentru el cutii negre, păstrătoare de duhuri cu puteri magice ale căror efecte le descoperise cu răbdare și uneori inconștiență. La sfîrșit, împinse scrîșnind din dinți un accelerator de particule miniatural, o minune a ingeniozității dezlănțuite.

— Nu fi copil, smîrcîi pictorul. Nimic nu se poate împotrivi timpului. Nimic nu supraviețuiește ploii, vînturilor, gerului.

Rodin se repezi cu un muget înăbușit spre butoanele lui multicolore. Femeia de teloniu roși, se înnegri, prinse verdele șters al mucegaiului. Deveni invizibilă pentru o clipă și reapăru acoperită de un strat sticlos în care cei doi își puteau privi chipurile deformate monstruos. Învelișul se putea împotrivi unei presiuni de un miliard de atmosfere. Nu exista în universul cunoscut un soare a cărui strălucire să-i mai poată smulge femeii pasăre un semn de slăbiciune. Cel puțin, așa găsise scris într-una din nenumăratele cărți tehnice cu care mai tîrziu Brünnhilde ințețise focul.

— Moartea vine dinăuntrul materiei, îl bătu prietenește pe spate bătrînul Picasso.

Sculptorul îi îndepărtă mîna cu o smucitură. Teloniul tremură cîteva miimi de secundă înainte de a se prăbuși în el însuși cu un vuiet grav, un sunet pentru care fiecare dintre muzicienii Parisului și-ar fi dat zece ani din viață. Cărămizile atomilor se întrepătrunseră strîns de parcă ar fi vrut să facă față unui pericol iminent. Densitatea crescu de o sută de milioane de ori. Femeia pasăre dispăru sub ochii lor împăienjeniți, iar în locul acela se căscă abisul întunecat al unei discontinuități. Vreme de cîteva secunde urmăriră înlănțuindu-se cu viteza fulgerului întîmplări pe care Parisul le smulgea din mîzga trecutului ori altele pe care avea să le trăiască într-un viitor îndepărtat. Acolo fuseseră și nașterea și moartea fiecăruia dintre ei, însă atît de rapide că nu le putuseră alege din vălmășag. Pentru o clipă, spațiul se curbase în așa fel încît rămaseră aproape surzi și orbi cînd, la nici o sută de metri, trecu un vas de pasageri ce făcea curse regulate în cochilia unei galaxii aflate la o depărtare de mai bine de treizeci de ani-lumină. Apoi, femeia reapăru pe locul ei, teafără și strălucitoare ca o oglindă, atîta doar că între timp marginile aripilor i se on-

dulaseră mărunt, iar picioarele îi deveniseră cam butucănoase.

— Ei și? făcu sfidător pictorul.

Rodin urlă înnebunit. Eliberă cîmpuri nemaivăzut de puternice, dezlănțui trăsnetul și neființa. Deschise porți de milionimi de secundă în paisprezece universuri paralele prin care femeia pasăre se plimbă nestingherită și din care se întoarse. Opri timpul și îi dădu drumul din nou. Plonjă în alcătuirea unduitoare a teloniului, împingînd electronii cu picioarele pentru a-i face să se rotească mai repede. Secătui rezervele de energie ale muntelui, care începu să se fărîmițeze sub tălpile lor. Închise trupul modelat de mîinile sale într-un spațiu aparte, numai al lui, vizibil cu ochiul liber, dar decalat în timp cu o clipă și, astfel, intangibil.

Iar la sfîrșit, blestemînd, dădu drumul antimateriei. Ea pătrunse în făptura femeii pasăre fără a o anihila. Atomii „pîinișoarei" continuară să viețuiască în echilibru cu antiatomii „pîinișoarei" și aveau să o facă pînă la sfîrșitul sfîrșitului. Numai că nimeni și nimic, nicicînd, nu avea să mai poată atinge statuia.

Rodin răsuflă adînc și îl căută din priviri pe bătrînul Picasso. Acolo unde ar fi trebuit să se afle acesta, i se păru că mai zărește pentru o clipă un fir subțire de abur, o pasăre.

— Bătrîne! strigă.

Tăcere.

Atunci se întoarse iarăși către femeia lui de teloniu și se clătină. Era neagră, cu brațele acoperite de păr des și degetele picioarelor împodobite cu gheare. De umeri îi spînzurau aripi de liliac. Ochii păreau jar nestins și în locul nasului avea o scobitură. Gîtul îi dispăruse. Își flutura cele trei perechi de sîni. Cînd deschise gura împroșcîndu-l pe Rodin cu acid i se văzură sutele de dinți ascuțiți.

— Trăiesc, croncăni tristă. Trăiesc și sînt nemuritoare.

Apoi dădu o singură dată din aripi. Pojghița care îi încătușase gleznele plesnise de mult. Cine ar mai fi putut încătușa asemenea glezne?

— Trăiesc, spunea mereu. Trăiesc și sînt nemuritoare.

Dispăru așa, în cer, descriind cercuri tot mai largi. Spusele ei nu erau cu totul adevărate. Avea să supraviețuiască expansiunii și contracției universului de numai patru ori. În tot acest timp însă nimeni nu avea să o mîngîie sau să o ucidă.

Spre seară, Michelangelo se ivi de după un colț de stîncă, tușind, aducînd în spate cu slabele lui puteri un sac cu merinde. În urma lui venea primăvara. Stătuse ascuns în apropiere și văzuse totul pînă cînd primul cerc al păsării îl dăduse de-a berbeleacul. Se apropie stingherit de Rodin. Acesta continua să șadă pe vine, cu hainele fumegînd, cu chipul plin de negreală. Avea lacrimi în ochi cînd ridică, fără să scoată un cuvînt, degetul și îi arătă bătrînului gaura cerului. Michelangelo privi și el într-acolo.

— Ptiu, urîțenia dracului! zise.

(Urmare din pag. 7)

— Nuu, oprește!! strig. Simt că mă împrăștii, că sînt pretutindeni în cameră. Opreștee!! Sticla ferestrei se sparge, cîinele se zbate în lesă, urlă, apoi se chircește cu labele strînse sub el. Doctorul Yona își acoperă urechile și fuge împleticindu-se pe alee.

— Mă auziți? întreb. Nu am să vă mai supăr, promit; mă auziți? Mi-e frică.

Trupurile lor se răcesc și conturul se șterge. Pulsația aceea continuă însă ritmic, venind ca de foarte departe.

Pași repezi răvășesc prundișul aleii. În casă pătrunde din nou doctorul Yona, însoțit de trei bărbați.

— Aici sînt, spune, nu au unde fugi! Pe undeva trebuie să fie ascuns și un generator de infrasunete.

Răstoarnă biblioteca, ciocănesc pereții, caută prin dulapuri și în atelier. Doctorul Yona intră în dormitor. Răstoarnă pătuțul, taie mingea albastră, strivește jucăriile sub tălpi și înjură. Unde erau părinții mei sînt acum două pulsații lente.

— Trebuie să fie prin apropiere! strigă Yona ieșind; nu au unde fugi. Haideți mai repede.

Cînd s-a reîntors dimineața, a rămas cîteva clipe în pragul ușii, apoi a intrat. Cu piciorul a răscolit cîteva cărți împrăștiate pe parchet, s-a aplecat, a răsfoit una, apoi a desfăcut lesa lui Max.

Am făcut să vibreze un ciob de sticlă atunci cînd am spus „bună-dimineața". Doctorul Yona s-a oprit, neînțelegînd. I-au vorbit apoi tata și mama. A priceput de unde vin vocile și a zdrobit ciobul sub tălpi. Am spus din nou „Bună-dimineața, domnule Yona" și i-au rezonat lentilele ochelarilor. A fugit spre mașina sa, împiedicîndu-se în prundișul răscolit al aleii.

Acum am putea spune că sîntem mulțumiți, însă tata ar vrea din nou să simtă gustul unei cafele fierbinți și să fumeze pipă, mama să se plimbe prin parc și să citească ghemuită în fotoliu. Ea zice că niciodată nu am fost așa singuri, că ceea ce e omenesc și la îndemîna tuturor nouă ne este interzis. Uneori îl mai vizităm pe doctorul Yona. Acum nu ne mai caută; e fericit, se joacă cu păpușile și manifestă o predilecție deosebită pentru mingile albastre, numai albastre. E pacientul unei clinici militare de psihiatrie.

— Structura noastră, spune tata, ne facilitează accesul în cele mai ascunse locuri. Putem face multe; mult rău sau mult bine. Mama crede că-i putem sili să ne facă iarăși oameni. Poate vom reuși.

Aștept cu nerăbdare clipa aceea.

Unul din giganții literaturii SF, Arthur C. Clarke reprezintă poate asocierea cea mai fericită (dacă nu-l luăm în considerare pe „colegul și concurentul său" Isaac Asimov) dintre o solidă pregătire științifică și o fantezie ieșită din tiparele semnificației comune. Pentru a exemplifica această afirmație este suficient să semnalăm teoria sa asupra sateliților de comunicații, elaborată în timp ce studia prototipul de radar GCA (Ground Controlled Approach), publicată în 1945, care, deși și-a dovedit peste decenii valabilitatea științifică, a fost tratată multă vreme drept o imaginativă fantezie mai degrabă literară. Am mai adăuga că în 1972 (14 martie) lucrarea lui Arthur Clarke „Moartea și senatorul", scrisă în 1961, era citată ca probă în Camera Comitetului Reprezentanților în domeniul Astronauticii pentru semnificațiile scenariului preconizat cu 11 ani înainte de dezvoltarea și implementarea unuia din cele mai spectaculoase programe de cucerire a spațiului cosmic inițiat de NASA.

Și ca să completăm aceste exemple, semnificative pentru capacitatea de anticipare a acestui insolit creator, vom enumera și cîteva date cu aspect statistic. Este autor al peste 30 de cărți din domeniul științific și al peste 35 de volume de SF dintre care pe cele mai importante – adevărate repere ale genului – o să încercăm să le facem cunoscute cititorilor noștri prin intermediul Colecției de povestiri științifico-fantastice „Anticipația" sau prin almanahul cu același nume. Iată-le: „Sfîrșitul copilăriei" (cu care începem reeditarea Colecției), „Orașul și stelele", „Lumina Pămîntului", „Fîntînile paradisului", „Pămîntul imperial", „Întîlnire cu Meduza", „Întîlnire cu Rama" (publicat în ediția specială a Almanahului „Anticipația"), „Cîntecele îndepărtatului Pămînt", „2001: O odisee spațială", „2010: A doua odisee", „2061: A treia odisee" (ecranizate cu mare succes), iar în colaborare cu Gentry Lee – „Leagănul" și „Rama III".

Revenind la personajul nostru, Arthur Clarke s-a născut la Minehead, Somerset (Anglia), în 1917. După cum remarca chiar el, a avut șansa de a intra pe mîna unor dascăli pricepuți, care au știut să-i valorifice curiozitatea și imaginația debordante. „Am avut noroc cu dascălii mei; deși unii erau mai buni decît alții, nu-mi amintesc să fi avut vreunul slab", mărturisește

ARTHUR C. CLARKE

autorul, într-un eseu publicat în 1972 despre Huish Grammar School, pe care a urmat-o în Trauntor. Aici, sub influența profesorului de engleză, căpitan E.B. Mitford, începe să scrie nuvele și schițe pentru revista școlii, „Huish Magazine".

„Îmi aduc aminte ședințele editoriale de la începutul anilor 1930. Cam o dată pe săptămînă, după ore, Mitty (profesorul de engleză, n. r.) își întrunea personalul școlăresc și ne așezam cu toții în jurul unei mese pe care trona o pungă mare cu acadele din caramel cu unt. Ideile strălucite erau răsplătite pe loc. Mitty a inventat cointeresarea pozitivă cu ani înaintea lui B.F. Skinner. Mai avea, de asemenea, și o riglă masivă pentru cointeresarea negativă, pe care o folosea numai în clasă – niciodată, din cîte-mi aduc aminte, la sesiunile editoriale."

În semn de respect pentru cel ce i-a îndrumat primii pași pe cărările literaturii, avea să dedice, treizeci de ani mai tîrziu, lucrarea „Cele 9 miliarde de nume ale lui Dumnezeu" lui „Mitty, primul meu editor".

În perioada anilor '30 „se contaminează" de pasiunea pentru literatura științifico-fantastică, un subiect la modă fiind explorarea spațiului extraterestru și, firește, în primul rînd Luna. „Căzusem sub vraja literaturii științifico-fantastice de atunci – ne mărturisește Arthur Clarke – și încă-mi amintesc prima revistă care mi-a intrat în stăpînire. Am și acum, vie și strălucitoare în fața ochilor, coperta numărului din martie 1930 al lui «Astounding Stories of Super Science», cuprinzînd «Briganzii Lunii» de Ray Cumming... Îmi pusesem în gînd să adun un set complet din toate revistele SF și practic îmi atinsesem ținta cînd izbucnirea războiului, în 1939, a provocat o ușoară modificare a priorităților. Încă-mi aduc aminte extazul primirii de pachete – o dată chiar o ladă! – de reviste SF pe care le cumpărasem pe cîțiva bănuți (trudiți din greu de mama sa, văduvă, n. r.). În cele din urmă am strîns o colecție de trei sau patru sute de reviste, care au dispărut în timpul războiului. Acum ar fi valorat o mică avere."

În 1936 intră în H.M. Exchequer and Audit Department, iar apoi se înrolează în RAF (Royal Air Force).

După război a obținut diploma în științe (în fizică și matematică) la King's College din Londra, care mai tîrziu l-a ales membru de onoare. Între 1948-1950 a fost redactor adjunct la revista „Physics Abstracts" la

Institution of Electrics Engineers. În 1946-1947 și 1950-1953 a fost președintele Societății Britanice Interplanetare.

Din 1954, interesul său pentru explorările subacvatice l-a dus la Marea Barieră de Corali din Australia și în Oceanul Indian, iar actualmente este directorul Safari-urilor Submarine, cu sediul în Colombo.

A apărut de mai multe ori la radio și TV, în special cu Walter Gorkite pe canalul CBS în timpul misiunilor Apollo. Serialele TV realizate de el: „Lumea misterioasă" și „Puteri stranii", au fost difuzate în toată lumea.

Arthur Clarke este membru în Consiliul Societății Autorilor, vicepreședinte al Societății H.G. Wells și membru al multor alte organizații științifice și literare. Posedă cîteva doctorate în știință și literatură, o Medalie de aur a Institutului Franklin, Premiul Charles A. Lindbergh, Premiul UNESCO-Kalinga și o candidatură Oscar pentru scenariul filmului „2001: Odiseea spațială". În 1987 a fost invitat la New Delhi pentru a ține Discursul Memorial Nehru, sub președinția primului-ministru de atunci, Rajiv Gandhi. A fost, de asemenea, profesor la Laboratoarele de Cercetări în Fizică din Ahmedabad.

În timpul liber, face observații astronomice, cu telescopul său de 14 inci, joacă tenis de masă, face explorări subacvatice și se joacă cu cele șase calculatoare personale.

Locuind în Sri Lanka de 30 de ani, a fost numit, în 1979, de către președintele Jayewardere, Chancellar al Universității din Maratuwa. Este, de asemenea, Chancellar al Universității Spațiale Internaționale și a fondat Centrul Arthur Clarke pentru Tehnologii Moderne.

În 1989, ca încununare supremă a talentului său deosebit de prolific și pentru serviciile aduse intereselor culturale britanice în Sri Lanka, regina Angliei i-a decernat titlul de Cavaler al Imperiului Britanic.

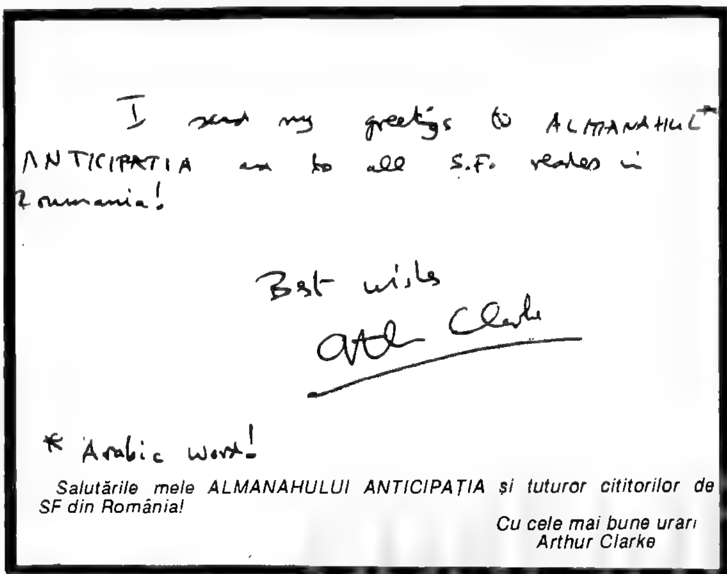
●

După cum se poate vedea, Arthur Clarke și-a asumat și multiple responsabilități de mentor spiritual, de adevărat misionar în slujba adevărurilor științei într-o zonă a culturii ce avea nevoie acută de ajutor. Un rol deosebit de important l-a acordat mișcării de amatori în domeniul literaturii SF. „Literatura SF – mărturisea el – a încurajat întotdeauna și din plin amatorismul; au existat literalmente mii de reviste multiplicate (uneori tipărite) scoase de «fani» entuziaști. Acestea au îndeplinit rolul foarte folositor de rampe de lansare pentru mulți scriitori, acum profesioniști în domeniu. Primele povestiri pe care le-am dus la bun sfîrșit au apărut în unele din aceste reviste, și cîteva mostre s-ar putea bucura și acum de un oarecare interes. Dacă nu pentru altceva, măcar pentru a servi drept un zero absolut față de care să fie etalonate scrierile mele de mai tîrziu."

O activitate de largă polarizare a atenției opiniei publice spre problematica cuceririi cosmosului a realizat-o prin intermediul Societății Britanice Interplanetare, unde se organizau prelegeri deosebit de atractive și instructive susținute de mari personalități în acest domeniu.

Printre cele mai recente acțiuni de acest gen se numără și întîlnirea organizată în Arabia Saudită, în 1989, cu 51 de personalități marcante ale cercetării și explorării spațiului cosmic, printre care s-a numărat și cosmonautul român Dumitru Prunariu, întîlnire realizată sub auspiciile prințului moștenitor al suveranului acestei țări.

Prin amabilitatea domnului colonel Dumitru Prunariu, căruia îi mulțumim pe această cale pentru nenumăratele dovezi de simpatie și sprijin acordate revistei noastre și mișcării SF, Arthur Clarke ne-a transmis un mesaj, pe care îl reproducem în facsimil, adresat iubitorilor de literatură SF din țara noastră. Pentru început am dori să vă prezentăm, în cadrul Colecției, una din cele mai reprezentative opere a acestui autor – „Sfîrșitul copilăriei" – un roman ce pune în evidență o viziune originală a evoluției omenirii în devenirea sa spre perfecțiune, relevînd, în context, adevăruri bănuite de înaintașii noștri din lumea antică orientală.

Salutările mele ALMANAHULUI ANTICIPAȚIA și tuturor cititorilor de SF din România!

Cu cele mai bune urări
Arthur Clarke

ARTHUR C. CLARKE

Sfîrșitul copilăriei

Vulcanul care o ridicase pe Taratua din adîncurile Pacificului dormea de peste o jumătate de milion de ani. Cu toate acestea, gîndi Reinhold, peste puțină vreme, insula avea să fie scăldată într-o explozie de flăcări cu mult mai nimicitoare decît cele care-i vestiseră nașterea. Privi spre locul lansării, urmărind piramidele de schele ce înconjurau, încă, **Columb***-ul. La șaptezeci de metri deasupra solului, vîrful ei reflecta ultimele raze ale Soarelui amurgind. Aceasta urma să fie una dintre ultimele nopți ale rachetei; în curînd avea să plutească în strălucirea eternă a Soarelui.*

Era liniște aici, sub palmierii de pe coama insulei. Singurele zgomote răzbătînd dinspre Proiect erau duduitul ocazional al vreunui compresor, sau strigătul unui muncitor. Reinhold se îndrăgostise de palmierii aceștia pitici; aproape în fiecare seară, venea aici să-și privească micuțul regat. Se întrista, gîndindu-se că toți copăceii urmau să fie spulberați în atomi atunci cînd **Columb** *avea să se înalțe, printre flăcări, către stele.*

La o milă dincolo de recife, **James Forrestal** *își aprinsese reflectoarele și mătura cu ele apele întunecate. Soarele dispăruse complet, iar noaptea tropicală se năpustea dinspre est. Puțin malițios, Reinhold se întrebă dacă portavionul se aștepta să descopere submarine rusești atît de aproape de țărm.*

Ca întotdeauna, evocarea Rusiei îl duse cu gîndul la Konrad și la dimineața aceea din primăvara dezastruoasă a anului 1945. Trecuseră mai mult de treizeci de ani de atunci, dar amintirile acelor ultime zile, cînd Reichul se fărîma sub atacurile în valuri din est și vest, nu se șterseseră. Îi răsăreau în minte, cu limpezime, ochii albaștri și obosiți ai lui Konrad și tuleiele aurii din barba nerasă, în timp ce-și strînseseră mîna și se despărțiseră printre ruinele unui sat prusac, cu refugiații scurgîndu-se la nesfîrșit pe lîngă ei. Fusese o despărțire simbolizînd tot ceea ce se petrecuse de atunci în lume: ruptura dintre Est și Vest. Konrad alesese drumul spre Moscova. Reinhold îl considerase un prost, dar acum nu mai era tot atît de sigur.

Timp de treizeci de ani îl crezuse pe Konrad mort. Știrea supraviețuirii lui i-o adusese, cu numai o săptămînă în urmă, colonelul Sandmeyer, de la Spionajul Tehnic. Reinhold nu-l plăcea pe Sandmeyer și era convins că sentimentele erau reciproce. Însă nici unul dintre ei nu lăsa emoțiile personale să primeze asupra obligațiilor de serviciu.

– Domnule Hoffmann, începuse colonelul cu un ton oficial. Am primit din Washington o serie de informații îngrijorătoare. Evident, sînt strict secrete, dar am hotărît să le comunicăm personalului tehnic, pentru ca fiecare să-și dea seama de necesitatea accelerării lucrului.

Se oprise dramatic, însă gestul nu-l impresionase pe Reinhold. Bănuia ce avea să urmeze.

– Rușii sînt aproape egali cu noi. Posedă un sistem de combustie atomică, ce ar putea fi mai eficient decît al nostru, și construiesc o rachetă pe malul Lacului Baikal. Nu știm în ce stadiu se găsesc, dar presupunem că racheta poate fi lansată chiar anul acesta. Știți ce înseamnă asta...

Da, se gîndise Reinhold, știu. S-ar putea să pierdem cursa...

– Cine este șeful lor? întrebase, fără să se aștepte la un răspuns.

Spre surpriza lui, colonelul Sandmeyer scosese o listă bătută la mașină; primul nume de pe listă era al lui Konrad Schneider.

– Pe mulți dintre acești oameni i-ați cunoscut la Peenemünde, nu-i așa? rostise colonelul. Poate izbutim să deducem cîte ceva despre metodele pe care le folosesc. Aș dori să-mi spuneți cît mai multe lucruri despre cei pe care i-ați cunoscut: specialitatea lor, idei mai deosebite, chestiuni de felul ăsta... Știu că nu-i ușor, după atîția ani, dar poate reușiți să mă ajutați.

– Singurul om important este Konrad Schneider, răspunsese Reinhold. Era sclipitor; ceilalți sînt doar ingineri competenți. Dumnezeu știe ce-a făcut Konrad în treizeci de ani... Gîndiți-vă: a văzut probabil rezultatele noastre, pe cînd noi nu știm nimic despre ce a obținut el... Asta-i oferă un avantaj.

Nu dorise să critice serviciul de informații, dar, pentru o clipă, i se păruse că Sandmeyer fusese ofensat. După aceea, colonelul înălțase din umeri.

– Chiar dumneavoastră mi-ați spus că un asemenea stil de lucru acționează în ambele direcții. Schimbul nostru liber de informații înseamnă un progres accele-

rat, în ciuda faptului că dezvăluim anumite secrete. Institutele de cercetări ale ruşilor nu cunosc probabil nici jumătate din lucrurile pe care le fac propriii lor oameni. O să le arătăm că Democraţia va ajunge prima pe Lună!

Democraţie – rahat! îşi spusese Reinhold, dar ştiuse să-şi păstreze gîndurile numai pentru el. Un Konrad Schneider valora cît un milion de nume de pe o listă electorală. Şi ce făcuse Konrad în tot acest timp, cu toate resursele URSS-ului în spatele lui? Poate chiar în momentul acela, racheta sa era deja desprinsă de Pămînt...

•

Soarele ce părăsise Taratua se afla încă sus deasupra Lacului Baikal atunci cînd Konrad Schneider şi ajutorul de comisar pentru cercetări nucleare se întorceau agale de la un test al motorului rachetei. Urechile le ţiuiau dureros, deşi, deasupra lacului, ultimele ecouri ale bubuiturilor se stinseseră cu zece minute în urmă.

– De ce eşti posomorît? întrebă brusc Grigorievici. Acum ar trebui să fii bucuros. Peste încă o lună, vom fi pe drum, iar yankeii o să-şi muşte mîinile de furie.

– Eşti optimist, ca de obicei, făcu Schneider. Este adevărat, motorul funcţionează, dar nu-i chiar atît de uşor. Recunosc, acum nu mai întrezăresc nici un obstacol, dar mă îngrijorează veştile din Taratua. V-am spus cît de bun este Hoffmann, şi are la dispoziţie miliarde de dolari... Fotografiile acelea ale rachetei lui nu sînt foarte clare, totuşi se pare că nu-i departe de finiş. Şi-a încercat motoarele acum cinci săptămîni.

– Nu-ţi face griji, rîse interlocutorul său. **Ei** sînt cei care vor avea marea surpriză. Nu uita: nu ştiu absolut nimic despre noi.

Schneider se întrebă dacă era chiar aşa, dar evită să-şi exprime îndoielile. Acestea ar fi putut împinge mintea lui Grigorievici în nişte direcţii ciudate şi, dacă ar fi intervenit o defecţiune, disculparea se anunţa complicată.

Paznicul îl salută cînd intră în clădirea administraţiei. Se gîndi cu amărăciune că în jurul lui erau atîţia soldaţi cîţi tehnicieni. Acesta era însă modul în care se rezolvau problemele aici şi, atît timp cît nu-i stăteau în cale, nu se plîngea. În general, cu cîteva excepţii exasperante, lucrurile se dovediseră a fi aşa cum sperase. Numai viitorul avea să spună dacă Reinhold făcuse alegerea cea mai bună.

Lucra deja la raportul final, cînd îl deranjară strigătele de afară. Pentru un moment, rămase nemişcat înaintea biroului, întrebîndu-se ce eveniment ar fi putut tulbura disciplina rigidă a taberei. Apoi se îndreptă spre fereastră... şi, pentru întîia dată în viaţă, cunoscu deznădejdea.

•

Stelele parcă îl împrejmuiau pe Reinhold, cînd coborî colina. Pe ocean, **Forrestal** continua să cerceteze apele cu degete de lumină, în vreme ce eşafodajul din jurul lui **Columb** se transformase într-un pom imens de Crăciun. Numai vîrful rachetei se înălţa aidoma unei umbre întunecate către stele.

Dintr-un dormitor, un aparat de radio transmitea muzică de dans şi, instinctiv, bărbatul îşi mişcă picioarele în ritmul muzicii. Ajunsese aproape de poteca îngustă de la marginea plajei cînd o presimţire, sau o mişcare întrezărită cu coada ochiului, îl făcu să se oprească. Derutat, privi de la ocean la ţărm şi înapoi; abia după un timp se gîndi să ridice ochii spre cer.

Atunci Reinhold Hoffmann ştiu, precum Konrad Schneider în acelaşi moment, că pierduse cursa. Şi mai înţelese că o pierduse nu cu cele cîteva săptămîni sau luni de care se temuse, ci cu milenii. Umbrele uriaşe şi tăcute, trecînd prin dreptul stelelor la o înălţime pe care nu îndrăznea s-o ghicească, erau tot atît de îndepărtate de micuţa lui rachetă pe cît era aceasta de bărcile cioplite din trunchiuri de copaci ale omului paleolitic. Pentru o clipă, parcă eternă, Reinhold privi, aşa cum privea întreaga omenire, în timp ce navele imense coborau cu o neasemuită măreţie – pînă cînd, în cele din urmă, auzi şuieratul slab al trecerii lor prin aerul rarefiat al atmosferei.

Nu simţi nici un regret că munca sa de o viaţă era anulată. Trudise să ducă omul spre stele şi, în clipa succesului, stelele – îndepărtatele şi indiferentele stele – veniseră la el. Acesta era momentul în care istoria îşi oprea răsuflarea, iar prezentul era retezat de trecut, aşa cum un gheţar se desprinde din banchizele unde s-a format, pentru a străbate oceanele într-o singurătate mîndră. Acum nimic din ceea ce realizaseră epocile anterioare nu mai conta; în mintea lui Reinhold răsuna într-una un singur gînd:

Rasa umană nu mai era singură.

PĂMÎNTUL ŞI OVERLORZII

CAPITOLUL UNU

Secretarul general al Naţiunilor Unite stătea nemişcat lîngă fereastra uriaşă, privind în jos, către forfotul străzii. Uneori se întreba dacă era bine pentru un om să lucreze la o asemenea înălţime, deasupra celorlalţi asemenea lui. Izolarea era foarte bună, însă se putea transforma cu uşurinţă în indiferenţă. Sau încerca doar să-şi justifice ostilitatea faţă de zgîrie-nori, sentiment rămas intact chiar şi după douăzeci de ani petrecuţi în New York?

Uşa dinapoia lui se deschise, dar Stormgren nu se întoarse. În cameră intră Pieter Van Ryberg. Urmă pauza aceea inevitabilă în decursul căreia Pieter privea nemulţumit termostatul, deoarece era deja bine cunoscut faptul că secretarului general îi plăcea să locuiască într-un congelator. Stormgren aşteptă pînă cînd ajutorul său i se alătură, după aceea îşi desprinse ochii de la imaginea familiară şi totuşi fascinantă a străzii.

— Au întîrziat, spuse el. Wainwright trebuia să fi sosit de cinci minute.

— Ne-au comunicat de la poliţie: îl urmează un întreg alai şi circulaţia s-a blocat. Trebuie să sosească dintr-un moment în altul.

Van Ryberg se opri, apoi adăugă brusc:

— Eşti sigur că faci bine primindu-l?

— Mă tem că acum este prea tîrziu să mai dau înapoi. Ştii bine că am acceptat, deşi n-a fost ideea mea.

Stormgren se îndreptă spre birou, jucîndu-se cu faimosul presse-papier din uraniu. Nu era nervos, cel mult nehotărît. Totuşi întîrzierea lui Wainwright îl mulţumea, deoarece îi putea conferi un uşor avantaj. În relaţiile umane asemenea fleacuri jucau un rol mai important decît ar fi bănuit orice om bazat pe logică şi raţiune.

— Uite-i! făcu brusc Van Ryberg, lipindu-şi fruntea de geam. Vin pe bulevard; cred că sînt vreo trei mii.

Stormgren îşi luă carneţelul şi i se alătură. Cam la o jumătate de milă depărtare, un grup mic, însă hotărît, înainta încet către clădirea Sediului. Cei din grup purtau lozinci, indescifrabile de la distanţă, dar bărbatul le cunoştea bine conţinutul. Începu să audă ritmul sacadat al glasurilor, ridicîndu-se deasupra zgomotelor traficului. Simţi un val de dezgust. Lumea nu se săturase încă de demonstraţii şi slogane!

Mulţimea ajunsese acum dedesubtul clădirii; ştiau pesemne că erau priviţi de sus deoarece, din loc în loc, prin văzduh se agitau pumni încleştaţi. Cu toate că gestul era conştient, nu reprezenta o sfidare adresată lui Stormgren. Aşa cum pigmeii ar ameninţa un gigant, pumnii aceia furioşi erau îndreptaţi spre cerul aflat la cincizeci de kilometri deasupra lor, către norul argintiu, strălucitor, care era nava-amiral a flotei Overlorzilor.

Foarte probabil, se gîndi Stormgren, Karellen privea întregul spectacol şi se distra copios, deoarece mitingul acela n-ar fi avut loc niciodată fără instigarea Administratorului.

Avea să fie prima întîlnire dintre Stormgren şi conducătorul Ligii Libertăţii. Secretarul general încetase să se mai întrebe dacă întîlnirea constituia o acţiune inteligentă deoarece, de cele mai multe ori, planurile lui Karellen erau prea subtile pentru înţelegerea umană. Chiar dacă se termina fără nici un rezultat, reuniunea era bine venită. Dacă ar fi refuzat să-l primească pe Wainwright, Liga s-ar fi folosit de acest lucru pentru a-l ataca.

Alexander Wainwright era un bărbat înalt şi prezentabil, care se apropia de cincizeci de ani. Stormgren ştia că era un om absolut cinstit, şi de aceea de două ori mai periculos. Totuşi, sinceritatea lui te împiedica să-l displaci, indiferent de ceea ce credeai despre cauza pentru care milita şi despre unii dintre discipolii săi.

După prezentările scurte şi oarecum crispate ale lui Van Ryberg, Stormgren nu mai pierdu nici o clipă.

— Presupun, începu el, că scopul principal al vizitei dumneavoastră este de a

adresa un protest oficial împotriva planului Federației. Așa este?

Wainwright încuviință cu gravitate.

— Acesta este țelul meu, domnule secretar. După cum știți, de cinci ani încercăm să avertizăm rasa umană de pericolul care o amenință. Sarcina aceasta n-a fost ușoară, deoarece majoritatea oamenilor par mulțumiți să-i lase pe Overlorzi să conducă lumea așa cum le place. Cu toate astea, petiția noastră a fost semnată de peste cinci milioane de indivizi din toate țările globului.

— Din două miliarde și jumătate, nu reprezintă un procent prea important ...

— Este totuși o cifră ce nu poate fi ignorată. Iar pentru fiecare persoană care a semnat există multe altele avînd rezerve serioase în legătură cu înțelepciunea, ca să nu mai vorbesc de legalitatea acestui plan al Federației. Chiar și Administratorul Karellen, cu toate puterile de care dispune, nu poate șterge dintr-o trăsătură de condei un mileniu de istorie.

— Cine poate ști ceva despre puterile lui Karellen, făcu Stormgren. Cînd eram puști, Federația Europeană era doar un vis, dar pînă am ajuns adult a devenit o realitate. Iar **asta** se întîmpla înainte de sosirea Overlorzilor. Karellen sfîrșește ceea ce am început noi.

— Europa era o entitate culturală și geografică. Lumea nu este — aceasta e diferența.

— Pentru Overlorzi, replică sarcastic Stormgren, Pămîntul apare, pesemne, mult mai insignifiant față de ceea ce însemna Europa pentru părinții noștri. Iar unghiul lor de vedere, trebuie să recunoaștem, este mai larg decît al nostru.

— Nu argumentez neapărat împotriva Federației ca obiectiv **final,** deși mulți dintre susținătorii mei n-ar fi de acord cu acest lucru. Dar ideea respectivă ar trebui să vină dinăuntru, nu să fie impusă dinafară. Trebuie să ne modelăm singuri destinul! În problemele umane nu trebuie admise intervenții exterioare!

Stormgren suspină. Toate acestea le mai auzise de o sută de ori și știa că nu putea oferi decît vechiul răspuns, pe care Liga Libertății refuzase să-l accepte. El avea încredere în Karellen, pe cînd ei nu. Aceasta era diferența fundamentală și nu avea ce să mai facă. Din fericire, nici Liga nu putea face nimic.

— Permiteți-mi să vă pun cîteva întrebări, rosti el. Puteți nega faptul că Overlorzii au adus lumii securitate, pace și prosperitate?

— Este adevărat. Dar ne-au răpit libertatea. Omul nu poate trăi...

— ...numai prin stomac. Da, știu — însă aceasta este prima epocă în care fiecare individ a avut siguranța hranei. Oricum, ce libertate am pierdut noi în comparație cu ceea ce ne-au oferit Overlorzii pentru prima dată în istoria umanității?

— Libertatea de-a ne controla propriile vieți, sub îndrumarea Domnului!

În sfîrșit, își spuse Stormgren, am ajuns la subiect. Oricît de disimulat, conflictul este, în esență, de natură religioasă. Wainwright nu te lasă niciodată să uiți că a fost cleric. Deși nu mai poartă sutană, ai permanent impresia că o zărești pe el.

— Luna trecută, explică secretarul general, o sută de episcopi, cardinali și rabini au semnat o declarație, afirmîndu-și suportul față de politica Administratorului. Religiile globului sînt împotriva voastră.

Wainwright negă furios din cap.

— Mulți conducători sînt orbi; au fost corupți de Overlorzi. Cînd își vor da seama de pericol, va fi prea tîrziu. Omenirea își va pierde inițiativa și va deveni o rasă utilizată în experimente.

Urmă o tăcere, apoi Stormgren rosti:

— Peste trei zile, o să-l întîlnesc pe Administrator. Îi voi comunica obiecțiile voastre, deoarece datoria mea este să transmit opiniile lumii întregi. Dar vă pot asigura că nu va urma nici un fel de schimbare.

— Mai este ceva, adăugă încet interlocutorul său. Avem mai multe obiecții împotriva Overlorzilor, dar în primul rînd detestăm misterul cu care se înconjoară. Sînteți singurul om care a vorbit cu Karellen, totuși **nu l-ați văzut** niciodată! Este de mirare că-i suspectăm motivele?

— În ciuda tuturor celor făcute pentru omenire?

— Da, în ciuda lor. Nu știu ce detestăm mai mult: atotputernicia lui Karellen sau izolarea lui? Dacă n-are nimic de ascuns, de ce nu se arată niciodată? Data viitoare

cînd veţi vorbi cu el, domnule Stormgren, să-l întrebaţi asta!

Stormgren tăcu. Nu avea ce răspunde, nimic prin care să-şi convingă interlocutorul. Uneori se întreba dacă el însuşi era convins.

Desigur, din punctul lor de vedere, fusese o operaţie măruntă, dar pentru Pămînt constituise cel mai important eveniment petrecut vreodată. Navele uriaşe începuseră să se scurgă din adîncurile neştiute ale spaţiului, fără nici un avertisment. Ziua aceea fusese descrisă în literatură de nenumărate ori, însă nimeni nu crezuse că avea să se întîmple cu adevărat. Cînd, în sfîrşit, se iviseră zorii, formele strălucitoare şi tăcute ce atîrnau deasupra fiecărei ţări reprezentau simbolul unei ştiinţe la care omul nu putea aspira decît după secole. Timp de şase zile, navele plutiseră nemişcate deasupra oraşelor omului, nelăsînd să se bănuiască dacă ştiau ceva despre existenţa acestuia. Deşi nici nu era nevoie să se bănuiască; navele cele mai puternice nu se puteau opri întîmplător deasupra New York-ului, Londrei, Parisului, Moscovei, Capetown-ului, Romei, Tokyo-ului sau Canberrei...

Unii oameni bănuiseră adevărul chiar înainte de sfîrşitul acelor zile ce îngheţaseră inimile. Avea loc o primă tentativă de contact a unei rase care nu ştia nimic despre om. În interiorul navelor tăcute şi nemişcate, experţi psihologi studiau probabil reacţiile omenirii. Urmau să acţioneze atunci cînd curba tensiunii avea să atingă maximul.

În cea de-a şasea zi, Karellen, Administratorul Pămîntului, şi-a anunţat întregii lumi prezenţa printr-o transmisie radiofonică efectuată simultan pe toate frecvenţele şi lungimile de undă. Vorbea o engleză atît de perfectă încît controversa pe care a stîrnit-o avea să dăinuie timp de o generaţie pe ambele ţărmuri ale Atlanticului. Conţinutul discursului fusese însă şi mai descumpănitor decît forma lui. În mod evident, constituia opera unor supergenii, dovedind o cunoaştere completă şi absolută a problemelor omenirii. Nu exista nici o îndoială: erudiţia şi virtuozitatea lui Karellen, aluziile voalate la cunoştinţe dintre cele mai ezoterice, toate erau deliberate, pentru a convinge omenirea că se găsea în prezenţa unei covîrşitoare puteri intelectuale. Cînd Karellen încheiase, popoarele Pămîntului ştiuseră că zilele precarei lor suveranităţi luaseră sfîrşit. Pe plan local, guvernele interne aveau să-şi menţină puterile, dar în domeniul mult mai larg al afacerilor internaţionale, deciziile nu mai aparţineau oamenilor. Argumente, proteste... toate erau lipsite de sens.

Era greu de conceput ca toate ţările lumii să accepte, fără murmur, o asemenea limitare a puterilor. Rezistenţa activă prezenta însă dificultăţi de nedepăşit, deoarece distrugerea navelor Overlorzilor, dacă ar fi fost posibilă, ar fi spulberat oraşele deasupra cărora se aflau. Cu toate acestea, una din puterile majore încercase... Probabil sperase să împuşte doi iepuri dintr-un foc, pentru că ţinta lor plutea deasupra capitalei unei ţări vecine şi duşmane.

Pe măsură ce imaginea uriaşei nave se mărise într-una pe ecranele de televiziune din camera secretă de control, micul grup de ofiţeri şi tehnicieni fusese, pesemne, frămîntat de multe emoţii. Dacă reuşeau, cum aveau să reacţioneze navele rămase? Puteau fi distruse şi ele, lăsînd omenirea pe drumul ei? Sau Karellen urma să se răzbune nemilos pe atacatori?

Ecranul se întunecase brusc în momentul exploziei proiectilului şi imaginea comutase automat pe o cameră de luat vederi aeriană, aflată la mai mulţi kilometri depărtare. În fracţiunea de secundă scursă, globul de foc trebuie să se fi format deja, acoperind întregul cer cu strălucirea lui orbitoare.

Totuşi nu se întîmplase nimic de felul acesta. Nava gigantică plutea nevătămată, scăldată în razele Soarelui. Nu numai că proiectilul nu reuşise s-o distrugă, dar nimeni nu putea înţelege ce se întîmplase cu el. În plus, Karellen nu întreprinse nici o acţiune represivă împotriva vinovaţilor şi nici măcar nu lăsă să se înţeleagă că ştie de atac. Îi ignorase dispreţuitor, lăsîndu-i să tremure cu gîndul unei pedepse care nu sosi niciodată. Fusese un tratament mai efectiv şi demoralizator decît orice altă metodă prin forţă. Peste cîteva săptămîni, guvernul respectiv se prăbuşise, mărturisind acţiunea.

Existase, de asemenea, şi o rezistenţă pasivă înaintea politicii Overlorzilor. De obicei, Karellen îi lăsa pe opoziţionişti în pace, pînă cînd aceştia descopereau că, refuzînd să coopereze, îşi făceau singuri rău. O singură dată, Administratorul întreprinsese o acţiune directă împotriva unui guvern recalcitrant.

Timp de peste o sută de ani, Republica Sud-Africană fusese centrul conflictelor rasiale. Ambele părţi încercaseră realizarea unei înţelegeri, dar fără succes — temerile şi prejudecăţile erau prea înrădăcinate. Guvernele succesive se deosebiseră numai prin gradul lor de toleranţă; ţara era otrăvită de ură şi războaie civile.

Cînd devenise clar că n-avea să se facă nici o încercare de oprire a discriminării, Karellen dăduse un avertisment. Mesajul conţinea numai o zi şi o oră — doar atît. Urmase o oarecare îngrijorare, însă nu teamă sau panică; nimeni nu credea că Overlorzii aveau să întreprindă o acţiune violentă sau distrugătoare ce ar fi putut afecta atît vinovaţi, cît şi inocenţi.

Nici cei implicaţi nu credeau. Ceea ce s-a întîmplat a fost că, după ce a trecut meridianul la Capetown, Soarele s-a stins brusc. Se mai zărea doar o pată purpurie, care nu radia lumină sau căldură. Printr-un procedeu necunoscut, undeva în spaţiu, lumina Soarelui fusese polarizată de două cîmpuri încrucişate astfel încît radiaţia nu mai putea trece. Regiunea afectată fusese un cerc perfect cu suprafaţa de cinci sute de kilometri pătraţi.

Demonstraţia durase treizeci de minute. Fusese îndeajuns: în ziua următoare, guvernul ţării anunţă restabilirea drepturilor civile ale tuturor cetăţenilor.

Excluzînd asemenea incidente izolate, rasa omenească îi acceptase pe Overlorzi ca făcînd parte din ordinea firească a lucrurilor. Şocul iniţial se diminuase într-un timp surprinzător de scurt şi fiecare revenise la ocupaţiile anterioare. Schimbarea cea mai profundă pe care ar fi remarcat-o un brusc trezit Rip Van Winkle ar fi fost o aşteptare tăcută, o uitătură mintală furişă, în vreme ce omenirea aştepta ca Overlorzii să se arate şi să coboare din navele lor strălucitoare.

Cinci ani mai tîrziu, oamenii continuau să aştepte. Asta, gîndi Stormgren, este cauza necazurilor ...

Cînd ajunse la cîmpul de aterizare, Stormgren fu întîmpinat de obişnuita mulţime de spectatori şi camere de luat vederi. Secretarul general schimbă cîteva fraze cu asistentul său, îşi luă geanta diplomatică şi păşi printre privitori.

Karellen nu-l lăsa niciodată să aştepte prea mult. Din mulţime se auzi un „Oooh!", şi o sferă argintie coborî din cer cu o viteză uluitoare. Un curent de aer flutură hainele lui Stormgren cînd nava micuţă se opri la o distanţă de cincizeci de metri, plutind delicat la cîţiva centimetri deasupra solului, parcă temîndu-se de atingerea cu Pămîntul. În timp ce se îndrepta spre ea, Stormgren privi carcasa fără nituri sau suduri, apoi, peste o clipă, înaintea lui apăru deschiderea care uimise pe cei mai renumiţi savanţi din lume. Păşi în singurul compartiment, uşor iluminat, al navei, iar intrarea se închise de parcă n-ar fi existat niciodată, întrerupînd orice contact cu exteriorul.

Se deschise peste cinci minute. Nu existase nici o senzaţie de mişcare, dar Stormgren ştia că se afla la cincizeci de kilometri deasupra solului, adînc în interiorul navei lui Karellen. Se găsea în lumea Overlorzilor; de jur-împrejurul lui, aceştia îşi desfăşurau activităţile lor misterioase. Se apropiase de ei mai mult decît oricare alt om; totuşi despre aspectul lor fizic nu cunoştea mai mult decît cei din lumea de jos.

Sala micuţă din capătul coridorului nu era mobilată, cu excepţia unui scaun şi a unei mese, aşezate în faţa ecranului de vizionare. Aşa cum se intenţionase, nu oferea absolut nici un indiciu asupra constructorilor ei. Ca de obicei, ecranul era gol. Uneori, Stormgren visa că ecranul învia brusc, dezvăluind secretul care frămînta întreaga lume. Dar visul nu se împlinise niciodată; misterul rămînea ascuns înapoia dreptunghiului de beznă. Deşi, în acelaşi timp, acolo se aflau putere şi înţelepciune — şi, poate în primul rînd, o uriaşă şi amuzată afecţiune faţă de fiinţele micuţe care trăiau pe planeta de dedesubt.

Din difuzorul mascat se auzi glasul acela calm, niciodată grăbit, cunoscut atît de bine lui Stormgren, cu toate că îl auzise doar o singură dată. Gravitatea şi rezonanţa lui ofereau singurele indicii asupra aspectului fizic al lui Karellen, deoarece lăsau

impresia copleşitoare de **mărime.** Karellen era uriaş — poate cu mult mai mare decît un om. Cu toate acestea, unii savanţi, după ce analizaseră înregistrarea discursului său, sugeraseră că glasul aparţinea unei maşini. Era un lucru pe care Stormgren nu-l putea crede niciodată.

— Da, Rikki, ţi-am ascultat interviul. Ce este cu domnul Wainwright?

— E un om cinstit, chiar dacă mulţi dintre cei care-l urmează nu sînt. Ce să facem cu el? Liga în sine nu este periculoasă, dar unii dintre extremiştii ei propovăduiesc în mod deschis violenţa. Mă întreb dacă n-ar trebui să-mi postez o gardă în jurul locuinţei... Sper să nu fie necesar.

Administratorul evită subiectul, cu maniera aceea iritantă, afişată uneori.

— Detaliile Federaţiei Mondiale au fost anunţate acum o lună. S-a înregistrat vreo creştere substanţială a celor şapte la sută care nu mă aprobă sau a celor doisprezece la sută care n-au deocamdată o părere?

— Încă nu. Dar nu **asta** are importanţă; mă nelinişteşte sentimentul general, existent chiar şi printre susţinătorii voştri, că a sosit momentul dezvăluirii misterului.

Suspinul lui Karellen era perfect din punct de vedere tehnic, deşi parcă îi lipsea convingerea.

— La fel crezi şi tu, nu-i aşa?

Întrebarea era atît de retorică încît Stormgren nu se obosi să răspundă.

— Mă întreb dacă într-adevăr îţi dai seama, vorbi el cu sinceritate, cît de dificilă devine sarcina mea în condiţiile acestea?

— N-aş zice că o favorizează pe a mea, răspunse Karellen. Aş dori ca oamenii să înceteze să mă considere un fel de dictator şi să-şi aducă aminte că sînt un simplu funcţionar civil, încercînd să administreze o politică colonială ce n-a fost iniţiată de el.

Asta, se gîndi Stormgren, era o definiţie destul de angajată. Se întrebă dacă era şi adevărată.

— Nu poţi, cel puţin, să ne oferi un **motiv** pentru izolarea aceasta? Deoarece n-o înţelegem, ne irită şi dă naştere la nenumărate zvonuri.

Karellen hohoti cu rîsul lui adînc, prea răsunător ca să fie pe de-a întregul omenesc.

— Ce se mai zvoneşte că sînt? Mai este la modă teoria cu robotul? Mai bine să fiu o masă de tuburi electronice, decît ceva asemănător unui centiped — ah, da, am văzut caricatura de ieri din **Chicago Tribune!** Mă gîndesc să solicit originalul.

Bărbatul îşi umezi buzele. Se gîndi că, în unele momente, Karellen îşi privea sarcinile cu prea multă uşurinţă.

— Asta e ceva **serios,** rosti el reprobativ.

— Dragul meu Rikki, făcu Overlordul, dacă mai am cîte ceva din puterile mentale de altădată, asta se datorează numai faptului că **nu** iau rasa umană în serios!

Stormgren nu reuşi să-şi ascundă zîmbetul.

— Asta nu mă prea ajută. Cînd o să mă întorc, trebuie să-i conving pe toţi că, deşi nu te vei arăta, n-ai nimic de ascuns. Nu va fi uşor. Curiozitatea este o trăsătură umană dominantă. N-o vei putea înfrunta pe vecie.

— Dintre toate problemele apărute de la sosirea noastră pe Pămînt, a fost cea mai dificilă, recunoscu Karellen. Ne-aţi acordat încrederea voastră în alte probleme — puteţi s-o faceţi şi acum!

— Eu te cred, încuviinţă secretarul general, dar nu şi Wainwright şi oamenii lui. Îi poţi învinui că interpretează în mod greşit refuzul tău de a te arăta?

Urmă o pauză. Apoi, Stormgren auzi un sunet slab (un **scîrţîit?**) ce putea fi provocat de mişcarea trupului Administratorului.

— Ştiţi de ce Wainwright şi cei aidoma lui se tem de mine, nu-i aşa? întrebă Karellen. Glasul său era sumbru acum — o orgă măreaţă în altarul unei catedrale: Oameni ca el vei găsi în toate religiile lumii. Ei ştiu că noi reprezentăm raţiunea şi ştiinţa şi, oricît de încrezători ar fi în convingerile lor, se tem că le vom detrona zeii. Nu neapărat prin forţă deliberată, ci într-o manieră mai subtilă. Ştiinţa poate distruge religia, ignorînd-o sau destrămîndu-i miturile. Din cîte ştiu eu, nimeni n-a demonstrat vreodată inexistenţa lui Zeus sau Thor, totuşi acum mai au doar puţin adepţi. Cei ca Wainwright se tem, de asemenea, că noi cunoaştem adevărul asupra originii

creației lor. Ei se întreabă: de cît timp supraveghem omenirea? L-am văzut pe Mahomed fugind în Egipt sau pe Moise dînd evreilor tablele legilor? Cunoaștem oare tot ce este fals în credințele lor?

— **Și cunoașteți?** șopti Stormgren mai mult pentru sine.

— Asta, Rikki, este teama ce-i chinuie, deși niciodată n-o vor recunoaște în mod deschis. Crede-mă, nu ne bucură să distrugem credințele oamenilor, dar nu pot avea dreptate **toate** religiile lumii și ei știu asta. Mai devreme sau mai tîrziu, omul trebuie să afle adevărul, însă momentul acela n-a sosit încă. Referitor la izolarea noastră, despre care afirmi în mod corect că ne agravează situația, problema depășește atribuțiile mele. Regret în aceeași măsură ca și voi necesitatea acestui mister, dar există suficiente motive. Totuși voi încerca să obțin de la... superiorii mei o declarație care să vă satisfacă și să nu mai constituie motive de atac pentru Liga Libertății. Acum, te rog, să revenim la problemele noastre.

— Ei? întrebă nerăbdător Van Ryberg. Ai avut noroc?

— Nu știu, făcu Stormgren obosit, și, aruncînd dosarele pe birou, se trînti în fotoliu. Karellen își consultă superiorii, cine sau ce or fi ei... Nu vrea să promită nimic.

— Ascultă, rosti brusc Pieter. M-am gîndit la ceva... Ce motiv avem noi să credem că înapoia lui Karellen se mai găsește cineva? Să presupunem că **toți** Overlorzii, așa cum i-ai botezat, se găsesc aici, în navele lor, în jurul Pămîntului. Poate că n-au unde să se ducă și ne ascund lucrul ăsta.

— E o teorie ingenioasă, zîmbi Stormgren. Dar este contrazisă de puținul pe care-l cunosc, sau cred că-l cunosc, despre lumea lui Karellen.

— Ce anume?

— Adeseori, se referă la poziția lui de aici ca fiind ceva temporar, împiedicîndu-l să-și continue adevăratele lui preocupări, despre care bănuiesc că sînt o formă de matematică. O dată, i-am citat comentariul lui Acton asupra corupției puterii absolute. Doream să văd cum reacționează. A rîs în stilul lui cavernos și a spus: „Pericolul acesta nu mă privește pe mine. În primul rînd, cu cît termin mai repede munca aici, cu atît mă pot întoarce mai repede în lumea mea, la mulți ani-lumină depărtare. În al doilea rînd, nu posed puteri absolute. Sînt doar Administrator". Bineînțeles, putea minți. Nu pot fi niciodată sigur de asta.

— E nemuritor, nu-i așa?

— Da, după criteriile noastre, deși viitorul conține ceva de care pare să se teamă. Nu-mi imaginez ce poate fi. Asta-i cam tot ce știu despre el.

— Nu-i prea clar. Ideea mea este că flota lui s-a rătăcit în spațiu și caută un nou cămin. Nu dorește să aflăm cît de puțini sînt. Poate că toate celelalte nave sînt automate, pustii. Poate reprezintă numai o fațadă impunătoare.

— Ai citit prea mult science fiction.

Van Ryberg zîmbi timid.

— „Invazia spațială" nu se desfășoară așa cum se credea, nu? Ipoteza mea ar explica de ce Karellen nu se arată niciodată... Nu vrea să aflăm că nu există și alți Overlorzi.

Stormgren clătină amuzat din cap.

— Ca de obicei, teoria ta e prea ingenioasă ca să fie și posibilă. Deși putem doar să-i bănuim existența, în spatele Administratorului trebuie să se găsească o civilizație uluitoare, care cunoaște omul de multă vreme. Pesemne Karellen însuși ne-a studiat timp de secole. Ia, de exemplu, engleza lui...

— Ai descoperit dacă există **vreun lucru** pe care să nu-l cunoască?

— Oh, da, nu numai unul — dar amănunte minore. Cred că are o memorie absolut perfectă; totuși există unele chestiuni pe care nu s-a deranjat să le învețe. Un exemplu: engleza este singura limbă pe care o înțelege complet, deși în ultimii ani a prins destulă finlandeză ca să mă tachineze. Și să știi de la mine: finlandeza nu se poate învăța în pripă. Karellen citează capitole întregi din „Kalevala", pe cînd eu — recunosc, rușinat — știu doar cîteva versuri. Cunoaște, de asemenea, biografiile tuturor politicienilor în viață, iar uneori pot identifica referințele folosite. Cunoștin-

țele lui în domeniul istoriei și științei par complete — știi cît de multe am învățat pînă acum de la el... Totuși, luate separat, nu cred că aptitudinile lui mentale sînt realmente în afara sferei posibilităților umane. Cu toate acestea, nici un om n-ar putea realiza **toate** lucrurile de care este el capabil.

— Asta am spus-o și eu, încuviință Van Ryberg. Putem discuta la nesfîrșit despre Karellen, dar, în cele din urmă, vom ajunge la aceeași întrebare: De ce dracu' nu se arată? Pînă n-o va face, eu voi continua să teoretizez, iar Liga Libertății să amenințe...

Înălță ochii spre tavan.

— Într-o noapte întunecoasă, domnule Administrator, sper că un reporter va ajunge, cu o rachetă, pînă la nava ta și va intra pe ușa din spate, cu un aparat de filmat. Ce bombă ar fi!

Karellen nu dădu nici un semn că ar fi ascultat discuția. De altfel, bineînțeles, nu asculta niciodată.

În primul an al sosirii lor, Overlorzii interveniseră asupra vieții oamenilor mai puțin decît s-ar fi bănuit. Umbra lor se zărea pretutindeni, dar era o umbră neutră. Deși puține erau orașele mari ale Pămîntului unde să nu se poată vedea una din navele argintii strălucind la zenit, după scurt timp ele au fost neglijate în aceeași măsură precum Soarele, Luna sau norii. Majoritatea oamenilor erau doar vag conștienți că nivelul lor de trai, în continuă creștere, se datora Overlorzilor. Cînd se gîndeau la asta, și o făceau tot mai rar, își dădeau seama că navele cele tăcute aduseseră, pentru prima dată în istorie, pacea mondială și le erau recunoscători.

Toate acestea erau însă beneficii puțin spectaculoase, acceptate și uitate rapid. Overlorzii rămîneau izolați, ascunzîndu-și chipul înaintea oamenilor. Karellen putuse impune respect și admirație, dar nu putea cîștiga nimic în plus atît timp cît continua cu politica aceea. Era ușor să ai rețineri față de niște olimpieni, care se adresau umanității numai prin dexul de la sediul Națiunilor Unite. Discuțiile dintre Karellen și Stormgren nu erau niciodată dezvăluite publicului, iar uneori Stormgren însuși se întreba de ce Administratorul le considera necesare. Poate că simțea nevoia contactului cu măcar **o** ființă umană; poate înțelegea că Stormgren avea nevoie de forma aceea de sprijin personal. Dacă aceasta era explicația, secretarul general o aprecia; nu-i păsa că Liga Libertății îl denumea cu dispreț: „curierul lui Karellen".

Overlorzii nu discutaseră niciodată cu guverne sau state. Preluaseră Organizația Națiunilor Unite așa cum o găsiseră, dăduseră instrucțiuni în vederea instalării echipamentelor necesare comunicațiilor și-și difuzaseră ordinele prin intermediul secretarului general. În mai multe rînduri, delegatul sovietic arătase, pe bună dreptate, că în acest fel prevederile Cartei nu erau respectate. Se părea că lui Karellen nu-i păsa de asta.

Era uluitor cîte fapte rele, abuzuri și nebunii puteau fi înlăturate de mesajele venite din cer. O dată cu sosirea Overlorzilor, națiunile aflaseră că nu mai trebuiau să se teamă unele de celelalte și se bănuia — chiar anterior atacului eșuat — că armele existente pe Pămînt erau, cu siguranță, neputincioase înaintea unei civilizații ce călătorea între stele. Dintr-o dată, piedica majoră în calea fericirii omenirii fusese înlăturată.

Overlorzii păreau indiferenți față de formele diferite de guvernămînt, atît timp cît nu erau opresive sau corupte. Pe Pămînt continuau să existe democrații, monarhii, dictaturi, comunism și capitalism. Situația aceasta constituia o sursă de mirare pentru multe suflete simple, convinse că modul lor de trai era unicul posibil. Alții credeau că Administratorul aștepta momentul prielnic introducerii unui sistem ce avea să înlăture toate societățile existente — și de aceea nu-l preocupau reformele politice minore. Însă acestea, precum și alte speculații referitoare la Overlorzi, erau doar simple bănuieli. Nimeni nu le cunoștea motivele și nimeni nu știa către ce viitor păstoreau omenirea.

CAPITOLUL DOI

În ultimul timp, Stormgren avea un somn agitat; curios, deoarece, în scurt timp, urma să părăsească pentru totdeauna grijile funcției sale. Timp de patruzeci de ani, slujise omenirea, iar alți cinci ani pe stăpînii ei. Puțini oameni cunoscuseră o viață cu atîtea ambiții împlinite. Poate că acesta era necazul: în anii pensionării, oricîți ar fi fost ei, nu mai avea alte țeluri cărora să se dedice. De cînd murise Martha, iar copiii își întemeiaseră propriile lor familii, legăturile lui cu lumea păreau că se destrămaseră. Se putea, de asemenea, să fi început să se identifice cu Overlorzii, detașîndu-se astfel de omenire.

Aceasta avea să fie o altă noapte de neodihnă, cu creierul învîrtindu-se mereu, precum o mașină dereglată. Știa că n-avea nici un rost să mai încerce să doarmă, așa încît coborî din pat. Îmbrăcă halatul și ieși în grădina de pe terasa apartamentului. Toți subalternii săi aveau locuințe mult mai luxoase, dar apartamentul acela era suficient pentru necesitățile lui Stormgren. Atinsese o poziție unde nici avutul personal, nici ceremoniile oficiale nu mai puteau adăuga nimic.

Noaptea era caldă, aproape sufocantă, dar cerul era limpede, iar o Lună strălucitoare atîrna jos, spre sud-vest. La zece kilometri depărtare, luminile New York-ului sclipeau pe linia orizontului.

Stormgren își plimbă ochii peste orașul adormit, suind apoi înălțimile pe care numai el, dintre toți oamenii în viață, le urcase. În ciuda depărtării, putea zări învelișul navei lui Karellen scînteind sub razele Lunii. Se întrebă ce făcea Administratorul în momentul acela, deoarece nu credea că Overlorzii dormeau vreodată.

Sus de tot, un meteor sclipi pe cupola cerului. Dîra luminoasă rămase vizibilă puțin timp, apoi dispăru, lăsînd numai stelele. Părea o metaforă brutală: peste o sută de ani, Karellen avea să continue să conducă omenirea către un țel cunoscut doar lui, dar numai peste patru luni, un alt om urma să fie secretar general. Stormgren nu era prea afectat de acest lucru; ceea ce conta era puținul timp rămas pentru a afla ce se ascundea înapoia ecranelor întunecate.

De abia în ultimele zile începuse să admită că taina Overlorzilor îl obseda. La început, încrederea sa în Karellen îl eliberase de îndoieli, dar acum protestele Ligii Libertății începuseră să-și facă efectul. Era adevărat: toate lozincile și vorbăria despre înrobirea omului nu erau altceva decît propagandă. Puțini credeau cu adevărat în ele sau doreau o reîntoarcere în zilele de altădată. Oamenii se obișnuiseră cu conducerea discretă a lui Karellen, totuși erau curioși să afle cine-i cîrmuia. Și nu puteau fi învinuiți pentru asta.

Deși cea mai cuprinzătoare, Liga Libertății nu era decît **una** dintre organizațiile ce se împotriveau lui Karellen — și, implicit oamenilor care cooperau cu Overlorzii. Obiecțiile și politica acestor grupări erau extrem de variate: unele îmbrăcau o formă religioasă, pe cînd altele exprimau doar sentimentul inferiorității. (Se simțeau, pe bună dreptate, aidoma indienilor culți din secolul nouăsprezece privind colonialismul britanic.) Străinii aduseseră Pămîntului pace și prosperitate, dar cine putea ști care avea să fie prețul? Istoria nu era încurajatoare; chiar și cele mai pașnice contacte între rase cu niveluri culturale foarte diferite duseseră, de multe ori, la dispariția societății inferioare. Precum indivizii, națiunile își puteau pierde entuziasmul în fața unei încercări căreia nu-i puteau face față. Iar civilizația Overlorzilor, învăluită în mister, reprezenta încercarea cea mai teribilă la care fusese supus vreodată omul.

Se auzi un „clic" slab dinspre telexul din încăperea alăturată, care imprimase rezumatul orar trimis de Știrile Centrale. Stormgren intră în apartament și frunzări hîrtiile. Pe cealaltă emisferă a globului, Liga Libertății inspirase un titlu nu foarte original: „OMUL ESTE CONDUS DE MONȘTRI?", întreba ziarul și continua: „Luînd cuvîntul astăzi în cadrul unui miting la Madras, dr. C.V. Krishnan, președintele secțiunii răsăritene a Ligii Libertății, a declarat: «Explicația comportării Overlorzilor este foarte simplă. Aspectul lor fizic este atît de străin și repulsiv încît ei nu îndrăznesc să se arate omenirii. Îl provoc pe Administrator să nege această afirmație»".

Stormgren azvîrli dezgustat hîrtiile. Chiar dacă acuzațiile erau reale, ce importanță avea? Ipoteza era veche, însă nu-l deranjase niciodată. Nu credea în existența unei forme biologice, oricît de stranii, care să nu poată fi acceptată cu timpul, ba poate

chiar să fie considerată frumoasă. Importantă era mintea, nu trupul. Dacă-l putea convinge pe Karellen de asta, poate că Overlorzii și-ar fi modificat politica. Cu siguranță nu puteau fi nici pe jumătate atît de hidoși pe cît îi arătau desenele și caricaturile ce umpluseră ziarele la scurt timp după sosirea lor!

Totuși era nerăbdător să vadă cum aveau să se termine lucrurile. Recunoștea cu sinceritate că, principial, era o chestiune de curiozitate umană. Îl știa pe Karellen ca ființă rațională, dar n-avea să fie mulțumit pînă cînd n-avea să descopere care îi era înfățișarea.

•

În dimineața următoare, cînd Stormgren nu apăru la ora obișnuită, Pieter Van Ryberg fu surprins și puțin îngrijorat. Deși secretarul general obișnuia să întreprindă mai multe vizite de lucru înainte de a ajunge la sediu, anunța de obicei secretariatul. În dimineața respectivă, înrăutățind și mai mult lucrurile, sosiseră o mulțime de mesaje extrem de urgente, adresate lui Stormgren. Van Ryberg telefonă la șase, șapte ministere, încercînd să-l găsească, apoi renunță dezgustat.

Pe la amiază, începu să se alarmeze și trimise o mașină la locuința lui Stormgren. Peste zece minute, tresări, auzind țipătul unei sirene; o mașină de poliție apăru dinspre șoseaua Roosevelt. Pesemne că agențiile de știri aveau prieteni în mașina respectivă, deoarece, pe cînd Van Ryberg o privea apropiindu-se, radiourile anunțau lumii întregi că el nu mai era adjunct, ci secretar general al Națiunilor Unite.

•

Dacă ar fi avut mai puține griji, Van Ryberg s-ar fi amuzat studiind reacția presei față de dispariția lui Stormgren. În ultima lună, ziarele din întreaga lume se împărțiseră în două grupuri, bine definite. Pe de o parte, presa occidentală aproba planurile lui Karellen de a-i face pe toți oamenii cetățeni ai lumii. Pe de altă parte, statele orientale erau rănite în mîndria lor națională. Unele dintre ele fuseseră independente mai mult de o generație, iar acum se simțeau frustrate de toate realizările obținute. Overlorzii erau criticați în mod unanim și energic; după o perioadă inițială de prudență extremă, presa descoperise că putea fi dură cu Karellen, fără să pățească nimic. Acum excela în atacuri violente.

Cele mai multe atacuri, deși verbale, nu reprezentau opinia maselor mari de oameni. De-a lungul frontierelor, care în curînd urmau să fie desființate pentru totdeauna, paza fusese dublată, dar soldații se priveau cu o prietenie încă nerostită. Politicienii și generalii puteau tuna și fulgera, însă milioanele tăcute și răbdătoare simțeau că un capitol lung și sîngeros al istoriei avea să se încheie nu peste multă vreme.

Iar acum dispăruse Stormgren, nimeni nu știa unde... Tumultul încetă brusc; lumea își dădu seama că pierduse singurul om prin care Overlorzii, din motive necunoscute, se adresaseră Pămîntului. Muțenia îi cuprinse pe ziariști și reporteri; în tăcerea lăsată se auzea doar glasul Ligii Libertății, proclamîndu-și îngrijorată neamestecul.

•

Cînd Stormgren se trezi, era beznă. Pentru cîteva clipe, fu prea somnoros ca să remarce ciudățenia faptului. După aceea, se ridică și se întinse către întrerupătorul de lîngă pat.

Pe întuneric, mîna lui întîlni un perete rece din piatră. Încremeni, cu mintea și trupul paralizate de surpriză. Apoi, neștiind ce să creadă, îngenunche pe pat și începu să exploreze peretele necunoscut cu vîrful degetelor.

De abia începuse, cînd se auzi un „clic" și o fîșie din beznă dispăru. Zări o siluetă, pe un fundal slab luminat, după aceea ușa se închise la loc, lăsîndu-l iarăși în întuneric. Totul se petrecuse atît de repede încît nu izbutise să vadă nimic din camera în care se afla.

Peste o clipă, fu orbit de lumina puternică a unei lanterne. Raza îi poposi pe chip, îl fixă un moment, apoi coborî, luminînd patul, care nu era decît o saltea simplă, așezată pe cîteva scînduri.

Din beznă se auzi un glas moale, vorbind o engleză perfectă, dar cu un accent pe care nu-l putea identifica.

Ah, domnule secretar, mă bucur să văd că v-ați trezit. Sper că vă simțiți bine...

Ceva din ultima propoziție îi atrase atenția lui Stormgren, și întrebările îi muriră pe buze. Privi în întuneric și întrebă calm:

— Cît timp am fost inconștient?

— Cîteva zile, chicoti interlocutorul său. Ni s-a promis că nu vor apărea ‹ fecte secundare. Îmi pare bine să văd că așa este.

Atît pentru a cîștiga timp, cît și pentru a-și testa reacțiile, .stormgren coborî picioarele peste marginea patului. Era îmbrăcat în pijama, însă aceasta era mototolită și părea foarte murdară. Cînd se mișcă, simți o amețeală ușoară — nu neplăcută, dar suficientă pentru a se convinge că, într-adevăr, fusese drogat.

Se întoarse către raza lanternei.

— Unde mă aflu? rosti tăios. Wainwright știe?

— Ei, nu te enerva, i se răspunse din întuneric. Deocamdată, n-o să discutăm despre toate astea. Cred că ți-e destul de foame. Îmbracă-te și să mergem la masă.

Pata luminoasă traversă încăperea și, pentru prima dată, Stormgren își dădu seama de dimensiunile acesteia. De fapt, nu era tocmai o încăpere; pereții păreau din stîncă goală, tăiată grosolan. Înțelese că se găsea sub pămînt, posibil la mare adîncime. Iar dacă fusese inconștient cîteva zile, se putea afla oriunde pe glob.

Lanterna lumină un maldăr de haine așezate pe o valiză.

— Astea ar trebui să-ți ajungă, vorbi glasul. Lenjeria constituie o problemă aici, de aceea ți-am luat vreo două costume și niște cămăși.

— Frumos din partea voastră, replică Stormgren.

— Ne pare rău de absența mobilierului și a luminii electrice. Din anumite considerente, locul acesta este adecvat, dar lipsesc unele conforturi.

— Adecvat pentru ce? întrebă Stormgren, îmbrăcînd o cămașă. Atingerea țesăturii familiare îi dădu o senzație de siguranță.

— Doar... adecvat, răspunse necunoscutul. Apropo, deoarece vom petrece destul timp împreună, îmi poți spune Joe.

— În ciuda naționalității, remarcă secretarul... ești polonez, nu-i așa? Cred că ți-aș putea pronunța numele adevărat. N-ar fi mai dificil decît majoritatea numelor finlandeze.

Urmă o pauză și raza de lumină tremură puțin.

— Ar fi trebuit să mă aștept la așa ceva, făcu Joe cu resemnare. Probabil c-ai mai avut de a face cu chestii de astea...

— E un talent util unui om cu funcția mea. Cred c-ai fost crescut în Statele .ite, dar n-ai părăsit Polonia pînă cînd...

— Ajunge, îl opri Joe ferm. Se pare c-ai terminat cu îmbrăcatul... mulțumesc!

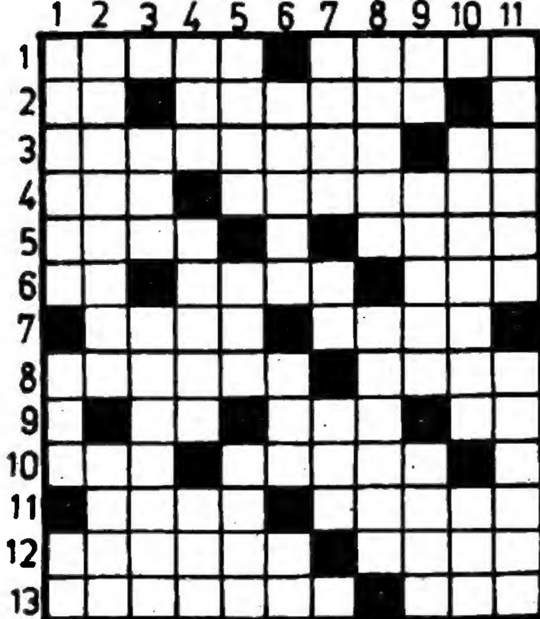
Ușa se deschise și, îndreptîndu-se într-acolo, Stormgren se simți încîntat de mica lui victorie. Cînd Joe păși lateral, lăsîndu-l să treacă, se întrebă dacă era înarmat. Mai mult ca sigur; oricum, avea tovarăși prin apropiere.

Coridorul era slab luminat, cu lămpi de gaz dispuse din loc în loc și, pentru prima dată, Stormgren îl putu distinge pe Joe. Era un bărbat în jur de cincizeci de ani, avînd probabil peste o sută de kilograme. Totul părea imens la el, începînd cu hainele militare, care puteau proveni de la cel puțin șase forțe armate, și pînă la inelul cu sigiliu de pe mîna stîngă. Un individ cu dimensiunile lui n-avea pesemne nevoie de armă. „Nu va fi dificil de dat în urmărire", își spuse Stormgren, „dacă voi scăpa de aici." Totuși îl descuraja puțin faptul că și Joe era probabil perfect conștient de acest lucru.

(Continuare în numărul viitor)

traducere de Mihai Dan Pavelescu

Literatura S.F.

ORIZONTAL:

1) Părintele literaturii științifico-fantastice, scriitor francez (1828-1905) a cărui operă („De la Pămînt la Lună", „20 000 de leghe sub mări", „Ocolul Pămîntului în 80 de zile" etc.) a rămas o permanentă sugestie a perfectibilității, capabilă să insufle încrederea în infinitele forțe creatoare ale omului (Jules) — Celebru scriitor englez (1866-1946), autor al unor romane de anticipație cultivînd hiperbola și grotescul („Mașina timpului", „Primii oameni în Lună" ș.a.; H.G.). 2) „...invizibil", celebru roman de H.G. Wells (neart.) — „...doctorul Moreau", alt roman de H.G. Wells, în care un celebru chirurg, trăind într-un colț îndepărtat al lumii, creează la animale calități noi, care le apropie de oameni. 3) „...Titanicul!", roman în care Clice Cussler își imaginează că transatlanticul ce s-a scufundat în prima sa cursă, în urma ciocnirii cu un aisberg, la 14 aprilie 1912, transporta un secret byzanium, un metal rar și extrem de prețios, pentru a cărui recuperare un grup de temerari își propun și reușesc, la capătul unor aventuri pasionante, să aducă vasul la suprafață — Face cît doi. 4) Abreviere medicală — Crainici la o stație de radio sau de televiziune. 5) Cuvînt care intră în alcătuirea a numeroase denumiri geografice turcești — Localitate în Italia. 6) Traian Stănescu — „...înecate", roman de Felix Aderca, a cărui acțiune se desfășoară în cadrul mirific al Bucureștiului... anului 5000 (sg.;neart.) — O haltă în centru! 7) Culoare la cărțile de joc — „Un român în...", primul roman de anticipație științifico-fantastică din literatura noastră, scris în 1914 de H. Stahl. 8) Roman în care Ray Bradbury ne înfățișează o casă în întregime mecanizată, de o înspăimîntătoare „precizie clinică", în care două personaje din „lumea veche" apar din ce înce mai speriate de acest univers pe care ei înșiși l-au dorit, dar de care acum încearcă să scape — Vîslă. 9) Dînsa — Acela (pop.) — Yvonne Stahl. 10) Linx — Personaj feminin din „Planeta cubică" a lui Ion Negulescu. 11) Insulă de corali — Laș. 12) Scriitor american, cel mai de seamă reprezentant de azi al literaturii de anticipație, al cărui „Univers în prăbușire" este o captivantă prezentare a fazelor succesive de comprimare a materiei, a cărei forță de gravitație, irezistibilă, aneantizează orice (Isaac) — Săli de conferințe, cursuri etc. 13) Manipulare — Cafea solubilă.

VERTICAL:

1) „Pămîntul a...", schiță a cărei acțiune a fost plasată de Victor Eftimiu în planeta Marte — Jăratic — Antemeridian. 2) Poet care „a prins și cuprins Eternitatea în cuvinte" (1850-1889), izbutind să surprindă cu sensibilitate ideea distanțelor astronomice („La steaua"), avînd, în „Luceafărul", uimitoarea intuiție a relației spațiu-timp („...Și căi de mii de ani treceau/În tot atîtea clipe") — „Florența României". 3) Violonist în trupa enigmaticului Coppelius din romanul „Balet mecanic" (1931) de Cezar Petrescu, în care se face aluzie la mașinile cibernetice, care au început să fie proiectate abia în 1936 — Ziarist român (1875-1918), popularizator al științelor, autorul romanului S.F. „O tragedie cerească" (Victor). 4) Literă din vechiul alfabet grecesc — Istoric român de reputație mondială (1871-1940), care a apreciat drept excepțională cartea lui H. Stahl „Un român în Lună" (Nicolae) — Cel mai înalt vîrf din masivul Bucegi (2 505 m). 5) Localitate în Ungaria — Atribuție — Făpturile plăpînde, neadaptate pentru viață, din romanul „Mașina timpului" de H.G. Wells. 6) Se pune pe cap — Oraș în Norvegia — Vasile Rusu. 7) Oraș în R.P. Chineză — Peleș! — Scriitor polonez de reputație mondială, din a cărui creație S.F. a fost tradus în românește celebrul „Solaris" (Stanislaw). 8) „In... cu ...", roman în care imaginația lui Jules Ver... creat un grandios aparat maritim, rămas pri... puținele idei din opera sa nerealizate pînă astăzi Muza astronomiei (mit.) 9) Nota diapazonului — „... zeilor", încă un roman din creația lui H.G. Wells — Rîu în India. 10) Scriitor american (1850-1898), autorul romanului „În anul 2000", în care descrie viața și impresiile unui personaj care, după un somn îndelungat, se trezește în anul 2000 în orașul Boston, uimit de schimbările intervenite — Dînsele. 11) „... anului 3000", povestire S.F. de Demetriu G. Ionescu (sg.; neart.) — Marele astronom venusian din romanul „O tragedie cerească" de Victor Anestin.

Dicționar: BNA, IENI, ERLI, NII, ENCS, ELOI, AAL, WUTI, ASUN.

ADAM STOICA

APARE DE DOUĂ ORI PE LUNĂ - PREȚUL 5 LEI

• MAI 1990